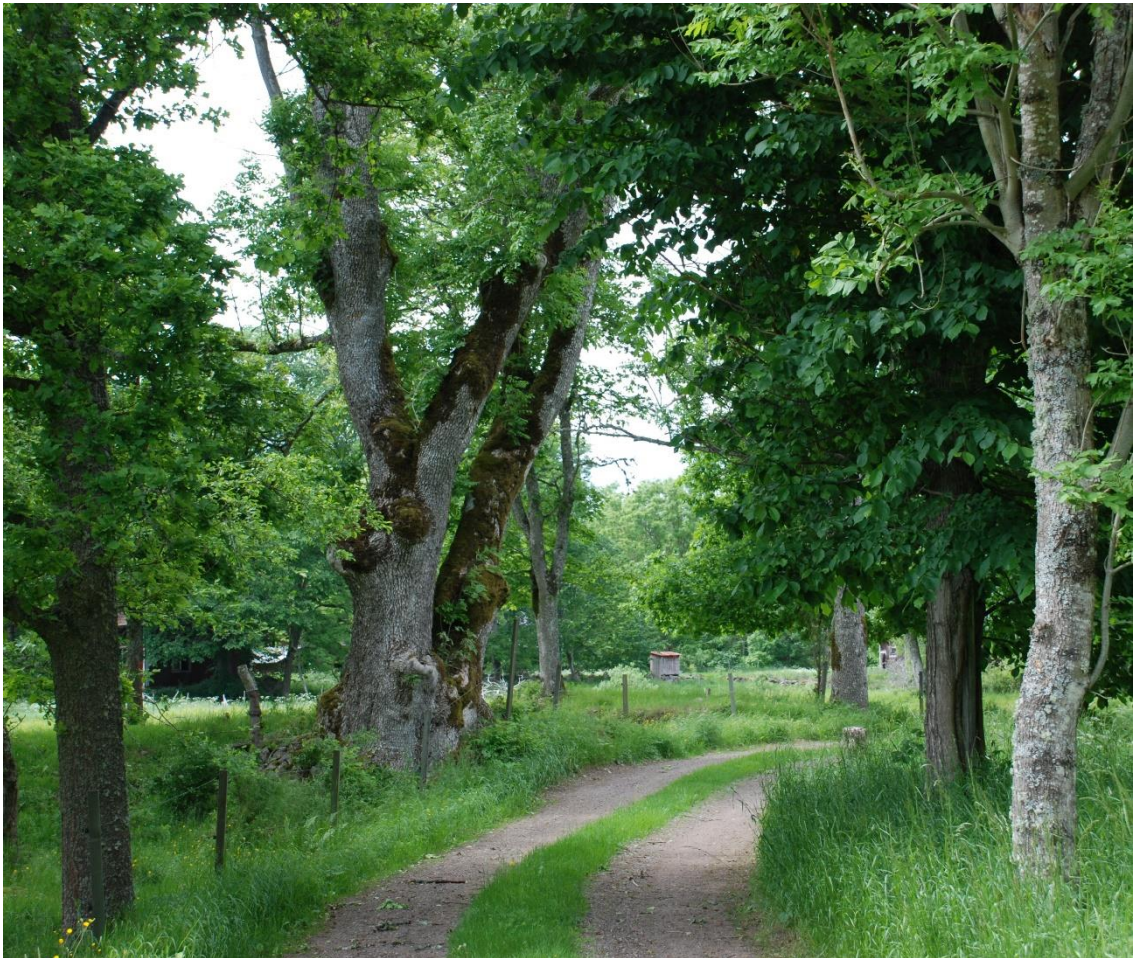

Torsås
kommun

Natur i Torsås kommun

Underlag för översiktsplanering av värdefulla och skyddade naturområden i Torsås kommun

Godkännande BMN 191023 §75

Antaget KF 191209 §241

Beställare: Torsås kommun

Projekt nr: 18194

Genomförande konsult: Ecocom AB

Uppdragsledare: Sandra Nilsson

Övriga medverkande: Alexander Eriksson, Marcus Arnesson

Framsida, bildtext: Allé av askar genom betesmark

Framsida, foto: Alexander Eriksson

Förord

Det har gått mer än 10 år sedan som Torsås kommun tog fram en Naturvårdsplan. I samband med att vi nu ska ta fram en ny översiktsplan så har vi gått igenom vårt underlagsmaterial och insett att det har hänt mycket på naturvårdsområdet och att vi behöver ta fram ett aktuellt planeringsunderlag. Torsås kommun är medlemmar i Sveriges Ekokommuner sedan 2017. När vi tittar på föreningens nyckeltal så ser vi att Torsås kommun tillhör en av de kommuner som har minst andel naturreservat. Det innebär också att naturvårdsarbetet har haft låg prioritet de senaste åren och att vi nu anser att vi bör utveckla det arbetet.

Denna skrift beskriver aktuella naturområden som har ett speciellt värde och kompletteras av GIS-data som Sandra Nilsson på Ecom AB har sammanställt på uppdrag av Torsås kommun. GIS-data innebär att alla områden har blivit digitaliserade och inlagda som lager i vår kartdatabas, dvs vårt geografiska informationssystem.

I fas 1 har en sammanställning gjorts av all befintlig information som vi har haft tillgång till och i fas 2 har en bedömning gjorts utifrån svensk standard (SS 199000:2014) för naturvärdesinventering. Bedömningen har fokuserat på klassificering 1,2 och 3, vilket är de högsta värdena. Dessa områden presenteras i ett kartlager som blir ett underlag för översiktsplaneringen. Det är en relativt ny klassificering som tidigare inte presenterats inom Torsås kommun och den är preliminär.

Utifrån detta arbete kan avvägningar göras i samband med översiktsplaneringen om mark- och vattenanvändningen och hur naturvärdena förhåller sig gentemot alla andra allmänna och enskilda intressen.

Hans Larsson,
Ordförande Bygg- och miljönämnden.

Innehåll

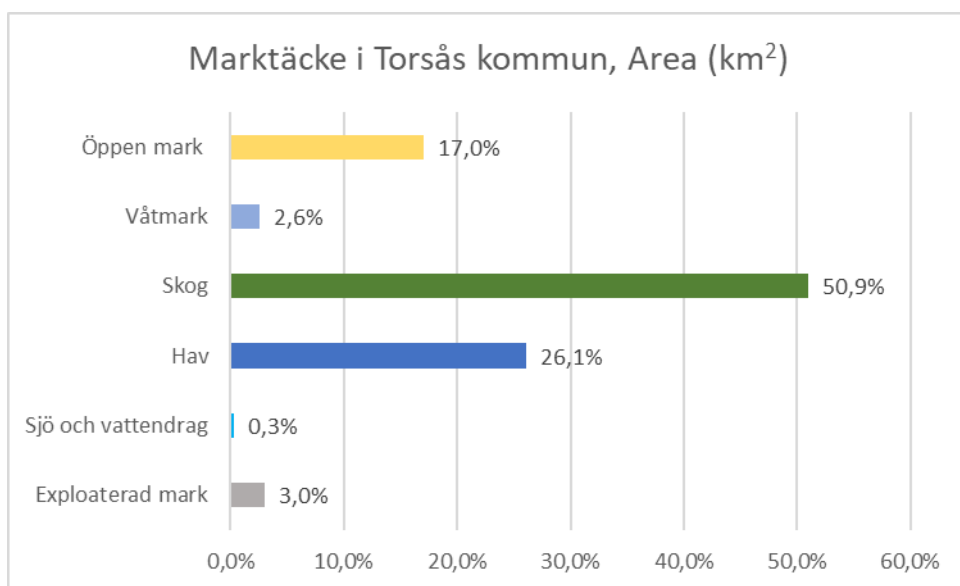
Förord.....	3
Natur i Torsås kommun.....	6
Särskilt värdefulla naturområden	9
Regional naturvårdsplanering.....	9
Torsås geologi	9
Nyckelbiotoper.....	11
Objekt med naturvärden.....	12
Värdefulla våtmarker	13
Sumpskogar.....	14
Värdefulla ängs- och betesmarker	15
Skyddsvärda träd i kulturlandskapet.....	17
Skyddad natur	19
Riksintressen för naturvård.....	19
Natura 2000	22
Naturreservat.....	24
Biotopskydd.....	26
Naturminnen.....	27
Djur- och växtskyddsområden	28
Strandskyddsområde	29
Naturvårdsavtal.....	30
Arter	31
Skyddade arter	31
Åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper - ÅGP	33
Rödlistade arter.....	34
Naturresurser	35
Grundvatten.....	35
Jord-, skogs- och fiskebruk.....	35
Berg, grus och mineral	36
Bilagor	37
Bilaga 1. Biotoptyper som kan skyddas med biotopskydd	37
Bilaga 2. Arter i nätverket Natura 2000	38
Arter upptagna på art- och habitatdirektivet, bilaga II.....	38
Arter upptagna på art- och habitatdirektivet, bilaga IV.....	38

Arter upptagna på art- och habitatdirektivet, bilaga V.....	38
Arter upptagna på fågeldirektivet.....	39
Bilaga 3. Arter i Torsås kommun som är fridlysta	41
Bilaga 4. ÅGP-arter i Torsås kommun	43

Natur i Torsås kommun

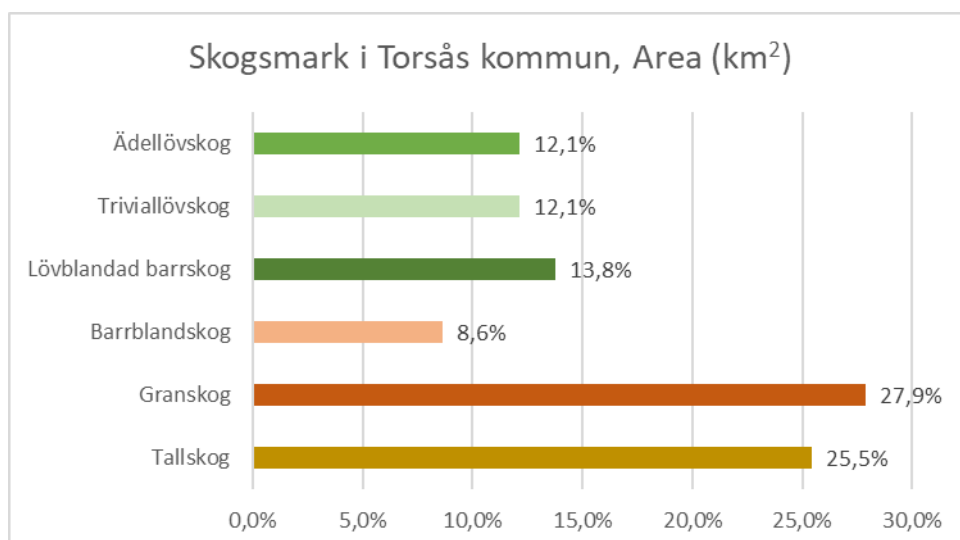
Torsås kommun ligger i det småländska skogslandskapet. Av kommunens totala areal om 470 km² utgörs omkring hälften av kommunens markareal av skog. Omkring en fjärdedel av kommunens yta består av hav eftersom kommungränsen går ett stycke ut i Kalmarsund. Den återstående fjärdedelen utgörs av exploaterad mark, öppen mark, våtmarker, sjöar och vattendrag (figur 1).

Skogsmarken är ca 50 procent av kommunens totala areal. Den består till omkring två tredjedelar av barrskog av tall och gran samt en tredjedel av ädellövskog, triviallövskog och lövblandad barrskog (figur 2).

Figur 1. Fördelning av markanvändning i Torsås kommun.

I kommunen finns tre större orter; Torsås, Söderåkra och Bergkvara. Torsås kommun har 2018 cirka 7100 invånare och har sedan 1970-talet haft ett svagt minskande invånarantal, men ökar åter igen. Det långsiktiga målet är att uppnå 8000 invånare i kommunen (Torsås kommun 2018). Bergkvara är en av landets äldsta handelsplatser och skeppsbyggeriorter och var 1850–1950 en betydande hamn för segelfartyg och utskeppning av bland annat timmer.

Figur 2. Fördelning av skogsmark i Torsås kommun.

Längs kustremsan finns långsträckta och välbetade strandängar som är rika på både växt- och djurliv (figur 3). Kusten är geologiskt intressant med moränskärgård och rullstensåsar som löper ut i Östersjön och bildar öar och skär. I den norra delen av kustremsan ligger naturreservatet Örarevet. Reservatet är välbesökt och vid revets norra del finns badplatsen Fulvik.

I västlig riktning övergår kusten i jordbrukslandskap med betesmarker och åkrar och småbiotoper. Åkerholmar med lövträd, stenmurar och odlingsrösen präglar markerna. Hamlade träd, ofta av ask, är ett återkommande inslag i landskapet (figur 4).

Väster om Torsås och Söderåkra övergår jordbrukslandskapet i ett utpräglat skogslandskap som emellertid har inslag av småskaligt odlingslandskap med mindre åkrar och betesmarker. Även välskötta skogsbeten återfinns här, vilket i dagsläget är ovanligt att träffa på. Skogarna domineras av gran och tall, men det förekommer även lövskog med bok och ek.

Jämfört med det småländska inlandet är slättlandet närmast kusten i både Torsås och Kalmar kommun fattigt på större sjöar. I Torsås kommun finns tre större vattendrag: Bruatorpsån, Grisbäcken och Brömsebäck som alla mynnar i Kalmarsund.

Figur 3. Torsås kuststräcka bjuder på fina promenader och friluftsmiljöer. Foto: Marcus Arnesson.

Figur 4. Torsås kommun bjuder på rester av ett småskaligt odlingslandskap där fina naturbetesmarker med grova ekar, hässlen och hamlade träd fortfarande finns kvar. Fotot visar betesmarker i byn Harstensbo. Foto: Alexander Eriksson.

Figur 5. En vanlig syn i de småländska skogarna. Stenmurar och odlingsrösen vittnar om ett mer öppet landskap med små betesmarker och åkermarker nära byarna. Idag täcks mycket av dessa marker av produktionsskog. Foto: Alexander Eriksson.

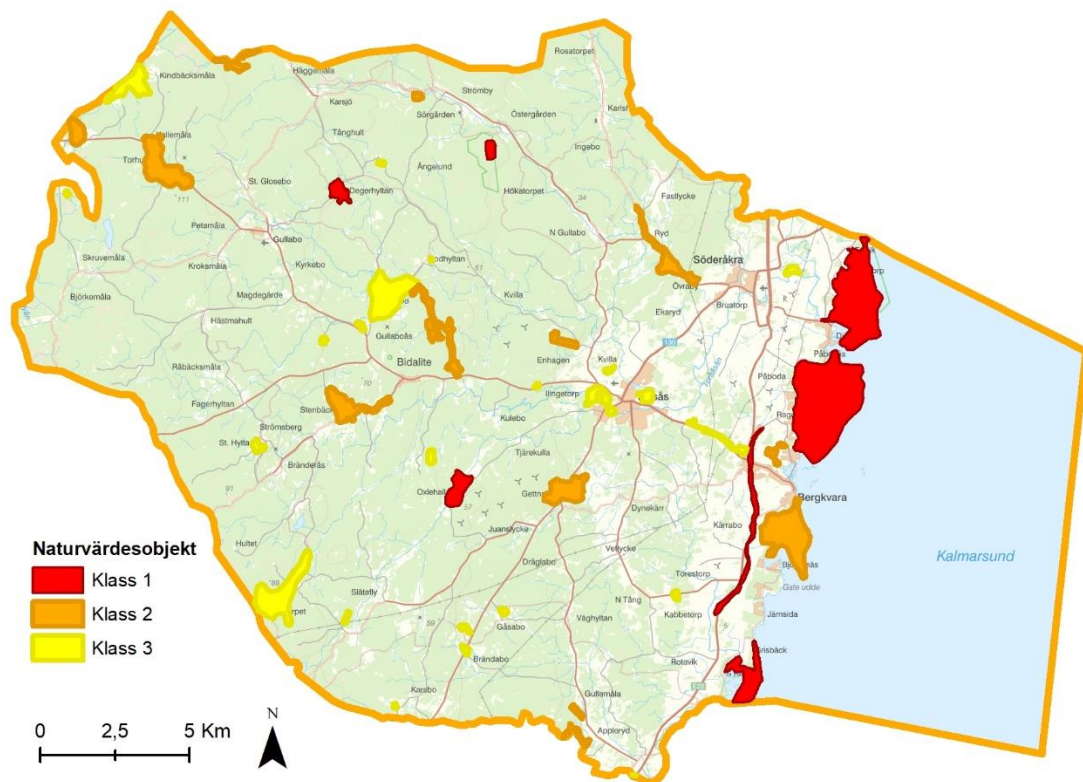

Särskilt värdefulla naturområden

Regional naturvårdsplanering

Länsstyrelsen i Kalmar tog som en del av Kalmar läns naturvårdsprogram fram en bok med en sammanställning av länets värdefulla naturområden. Boken "Natur i Östra Småland" presenterar fastlandets naturområden och gavs ut 1997. Syftet är att den ska utgöra underlag i kommunernas naturvårds- och planeringsarbete. Denna bok är fortfarande, 2019, det enda heltäckande planeringsunderlaget för naturområden i Kalmar län. Klassificeringssystemet som används i "Natur i Östra Småland" skall inte sammanblandas med naturvärdesklass 1–3 som används i dagens naturvärdesinventeringar.

I Torsås kommun redovisas 43 värdefulla naturområden med bland annat våtmarker, geologiskt intressanta områden, skogar, odlingslandskap, ängar och hagar. Av dessa klassades 7 objekt med klass 1, 13 objekt med klass 2 och 23 objekt med klass 3 (figur 6).

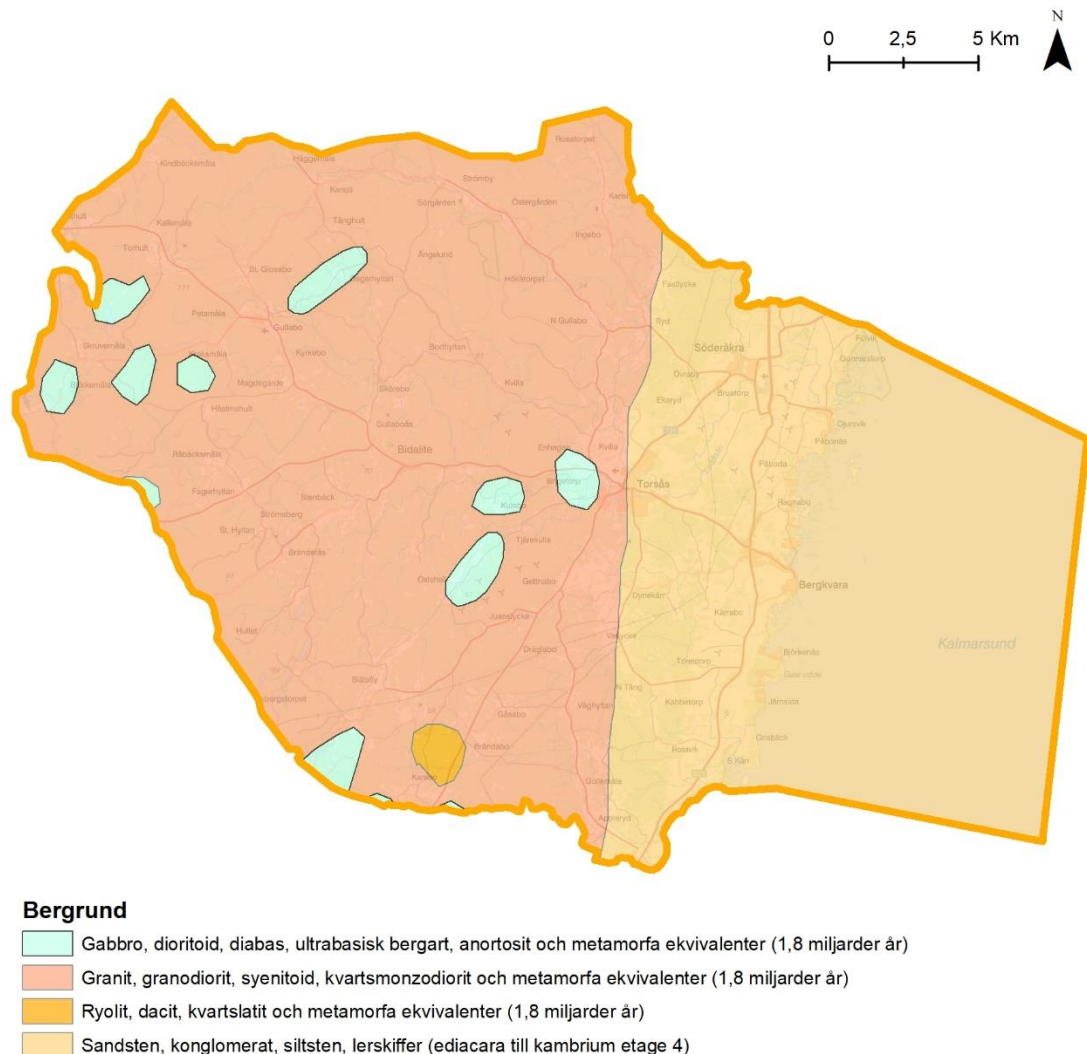
Figur 6. Naturvärdesobjekt av klass 1–3 från Länsstyrelsens i Kalmar län publikation: Natur i Östra Småland.

Torsås geologi

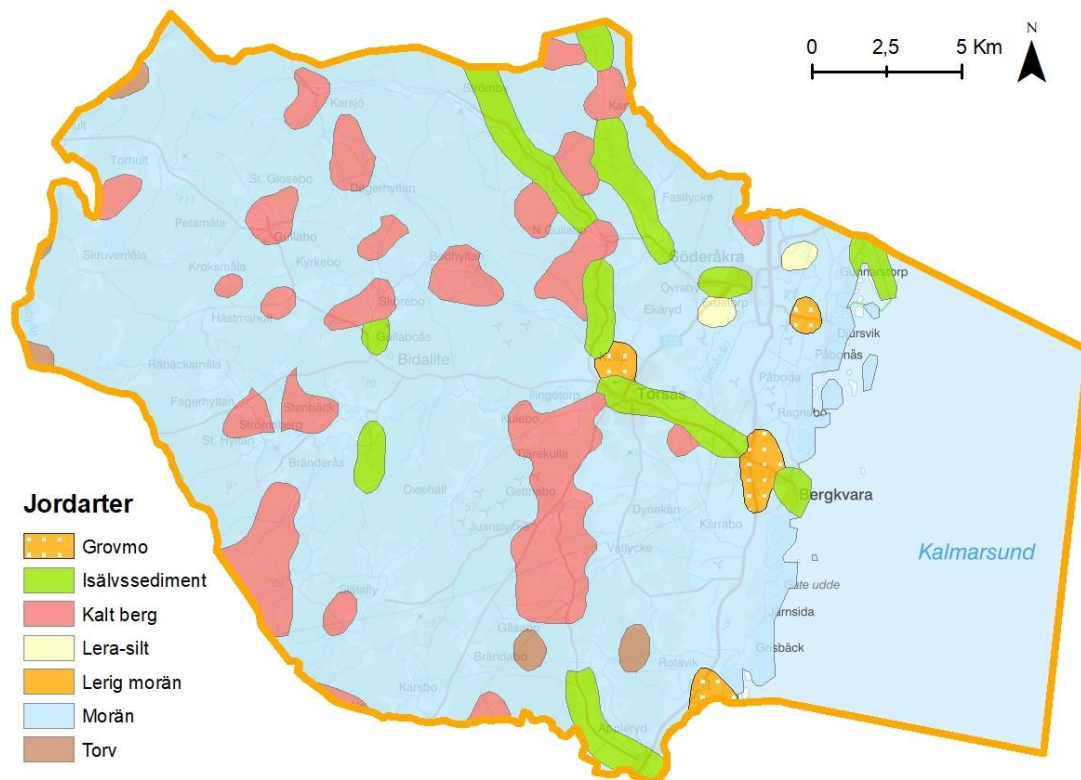
Större delen av Torsås kommun består av bergarten granit som sträcker sig som ett bälte från Nybro och ned till Flymen och i öster har sin begränsning i linje med Torsås och Ljungbyholm. Västerut löper granitbältet så långt som till Växjötrakten. Insprängt i graniten förekommer fickor av bergarten gabbro bland annat vid Torsås och Gullabo, samt ryolit i trakterna kring Norra Karsbo (figur 7). Öster om Torsås - Ljungbyholm ersätts granitbältet av sandsten som stäcker sig ut över Kalmarsund fram till Ölandskusten där kalkstensberggrunden tar vid.

Jordarten består framförallt av morän, men fläckvis går även det underliggande berget i dagen (figur 8), bland annat i ett större område direkt söder om Torsås med tunt jordlager. Närmast Torsås överlappar området med tunt jordlager med fickorna av bergarten gabbro som förekommer yttligt.

Från Pårydstrakten löper två större avlagringar av isälvsmaterial i sydöstlig riktning. Den kortare sträcker sig från Påryd till Söderåkra och utgör bland annat Söderåkraåsen medan den längre löper från Påryd och ned till Bergkvara och bildar bland annat Örsjöåsen. Isälvsmaterial förekommer även på andra platser, t ex vid Örarevet som är en svallad rullstensås i den sydliga delen av Kalmarslätten. Åsen utgör en mindre biås till Nybroåsen.

Figur 7. Berggrundskarta. Källa SGU.

Figur 8. Jordartskarta. Källa SGU.

Nyckelbiotoper

Nyckelbiotoper är områden med höga naturvärden och har därmed en mycket stor betydelse för den biologiska mångfalden i skogen. Ofta är nyckelbiotoperna rester av miljöer som har nyckelroll i bevarandet av skogens växter och djur. I dagsläget, 2019, finns det fler än 50 olika typer av nyckelbiotoper i skogsmark såsom källpåverkad mark, örtrik allund, kanjondal eller ädellövnaturskog. Ett enskilt träd kan klassas som en nyckelbiotop förutsatt att det hyser, eller kommer att hysa, rödlistade arter. För att ett område ska bli en nyckelbiotop behöver det uppfylla flera kriterier och en bedömning görs baserad på områdets förekomst av arter, miljö, historik och strukturer. Strukturer, eller nyckelelement, som ofta förekommer är död ved, bergväggar, gamla träd eller hamlade träd. Förekomsten av signalarter kan indikera att en miljö har högt naturvärde.

Nyckelbiotopsinventeringarna utförs av Skogsstyrelsen.

Exempel på signalarter som förekommer i Torsås kommun är havstulpanlav, guldlockmossa och talticka (figur 9). Signalarterna ska vara lätt identifierbara i fält, och i vissa fall är de även rödlistade och/eller fridlysta.

Nyckelbiotoper har inte något formellt skydd utan ska ses som ett inventeringsresultat och kunskapsunderlag för Skogsstyrelsen och markägarna. Det innebär att markägaren fortfarande äger skogen men åtgärder kräver samråd med Skogsstyrelsen. En avverkning av nyckelbiotoper bedöms ofta vara en samrådspliktig åtgärd. Skogsstyrelsen har möjlighet att förbjuda eller förelägga åtgärder i nyckelbiotoper med stöd av skogsvårdslagen (SKSFS 1993:2; 30§). I de fall då där enskilda träd eller hela nyckelbiotopen hyser arter som är fridlysta enligt artskyddsförordningen 4, 6, 7 eller 9§ bör åtgärder prövas enligt artskyddsförordningen (2007:845). Vissa biotoper behöver skötas för att behålla, eller öka, naturvärdet, andra behöver fri utveckling utan ingrepp.

I Torsås kommun förekommer 75 nyckelbiotoper som tillsammans utgör ca 226 ha. Cirka 30% är områden med lövträd (figur 10).

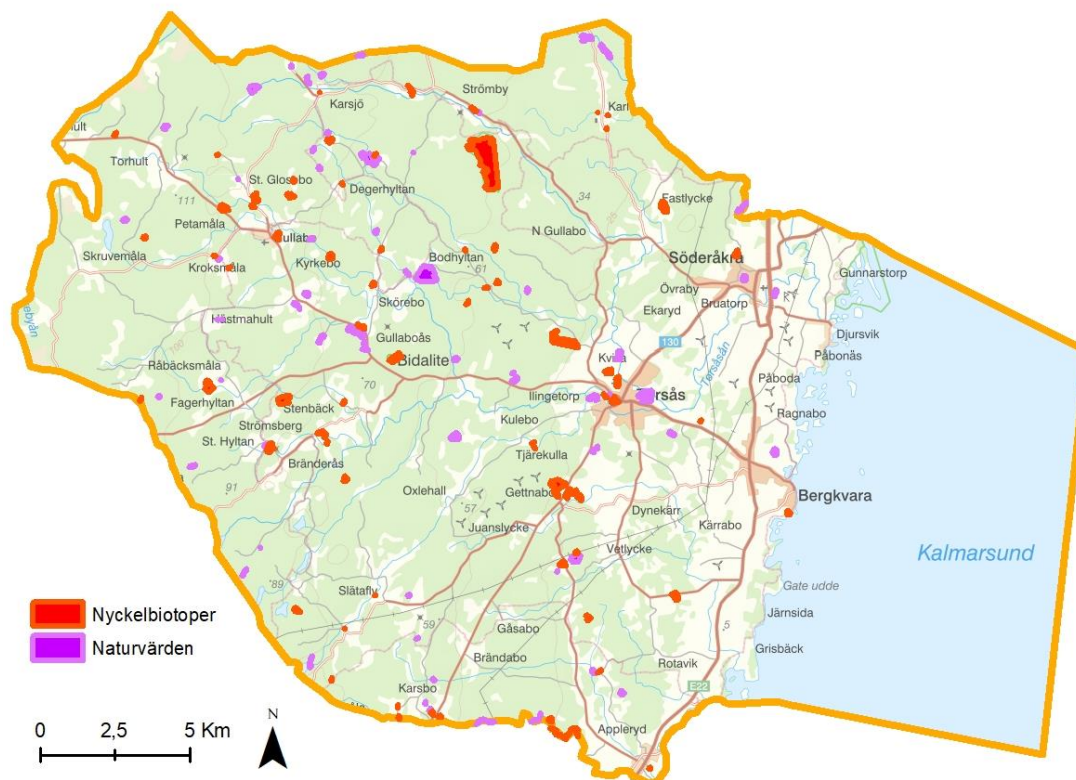

Figur 9. Talltickan är en signalart. Arten signalerar tallar med en ålder >100 år. Arten är även rödlistad, Nära hotad (NT).

Objekt med naturvärden

I vissa fall förekommer områden med naturvärden, men som inte uppfyller kraven för att i dagsläget vara en nyckelbiotop. Dessa områden kan pekas ut som objekt med naturvärden. Objekten kan vara viktiga för den biologiska mångfalden och har möjlighet att uppnå nyckelbiotopstatus i framtiden. Till skillnad från nyckelbiotoperna gäller inte samrådsplikten vid avverkning av objekt med naturvärden.

I Torsås kommun finns 65 objekt med naturvärden. Majoriteten av objekten är ädellövskog men det förekommer även övriga lövskogar, sumpskogar med löv- och barrträd samt bäckmiljöer (figur 10).

Figur 10. Översikt över nyckelbiotoper och objekt med naturvärden i Torsås kommun.

Värdefulla våtmarker

Våtmarker har historiskt sett använts flitigt av människan för jakt och fiske. Om en våtmark torrlades sommartid användes vegetationen dessutom som foder till djuren.

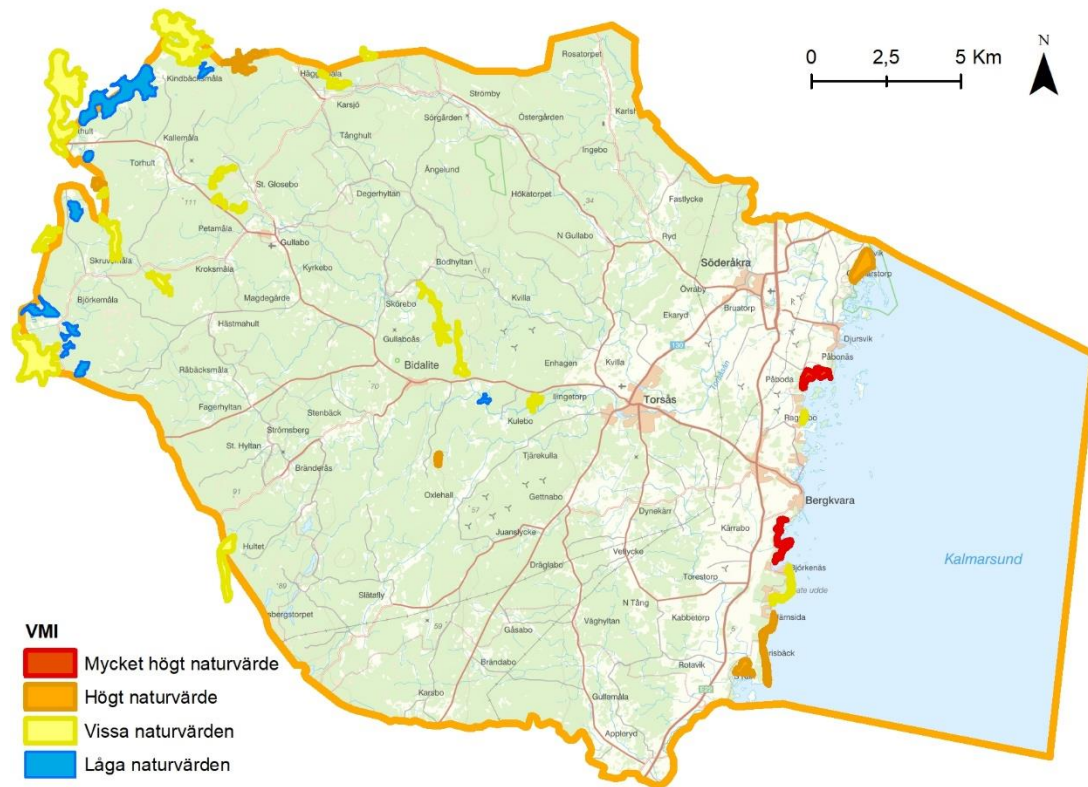
Under 1800-talet påbörjades utdikning av stora arealer av våtmarkerna för att skapa odlingsmark till den snabbt ökande populationen, vilket understöddes av staten. Under den här perioden rätades även vattendrag ut, sjöar sänktes och markavvattning utfördes. Utdikningen pågick fram till 1900-talet med konsekvensen att en stor del av vattnets flöde genom landskapet hade påverkats. Drygt hälften av våtmarkerna har försvunnit till följd av utdikning inom skogsbruket.

Dikning av våtmarker och uträtning av vattendrag har fått till följd att vattnets uppehållstid har minskat vilket bland annat påverkar reningen av fosfor och kväve. Våtmarker fungerar även som naturliga översvämningsområden dit överflödigt vatten kan flöda om vattenståndet blir för högt i bäckar och åar. Om våtmarkerna försvinner eller tas bort riskerar dessa naturliga översvämningsområden att skada närliggande mark vilket kan medföra stora kostnader. Våtmarkerna levererar även andra ekosystemtjänster t ex att binda och lagra kol och tungmetaller.

I Sverige återfinns ca 19% av de rödlistade arterna i våtmarker. Av dessa arter har ca 11% våtmarker som habitatkrav och är direkt knutna till våtmarker. Om miljön i våtmarkerna förändras finns risk för påverkan på habitatet och arterna. Exempel på detta kan vara att en våtmark dikas ut eller att våtmarken avvattnas för att främja andra intressen såsom skogsbruk eller vid vägbygge intill våtmarker, som sedan växer igen. Idag jobbar många kommuner och länsstyrelser med att restaurera och nyskapa våtmarker bland annat som fördröjningsåtgärder av vattnet.

Under 25 år inventerades Sveriges våtmarker under våtmarksinventeringen (VMI). Inventeringen utfördes av Länsstyrelserna i Sverige, med stöd från Naturvårdsverket.

Inventeringen gjordes med fjärranalys varefter ca 10% av våtmarkerna besöktes i fält. I Torsås kommun återfinns ca 31 objekt som identifierades under VMI, varav två uppnår högsta klassningen ”mycket högt naturvärde” (figur 11). Kommunen har sedan 2004 aktivt arbetat med att anlägga våtmarker för den biologiska mångfalden och kvarhållande av vatten. Totalt har omkring 50 nya våtmarker anlagts i kommunen sedan 1990-talet.

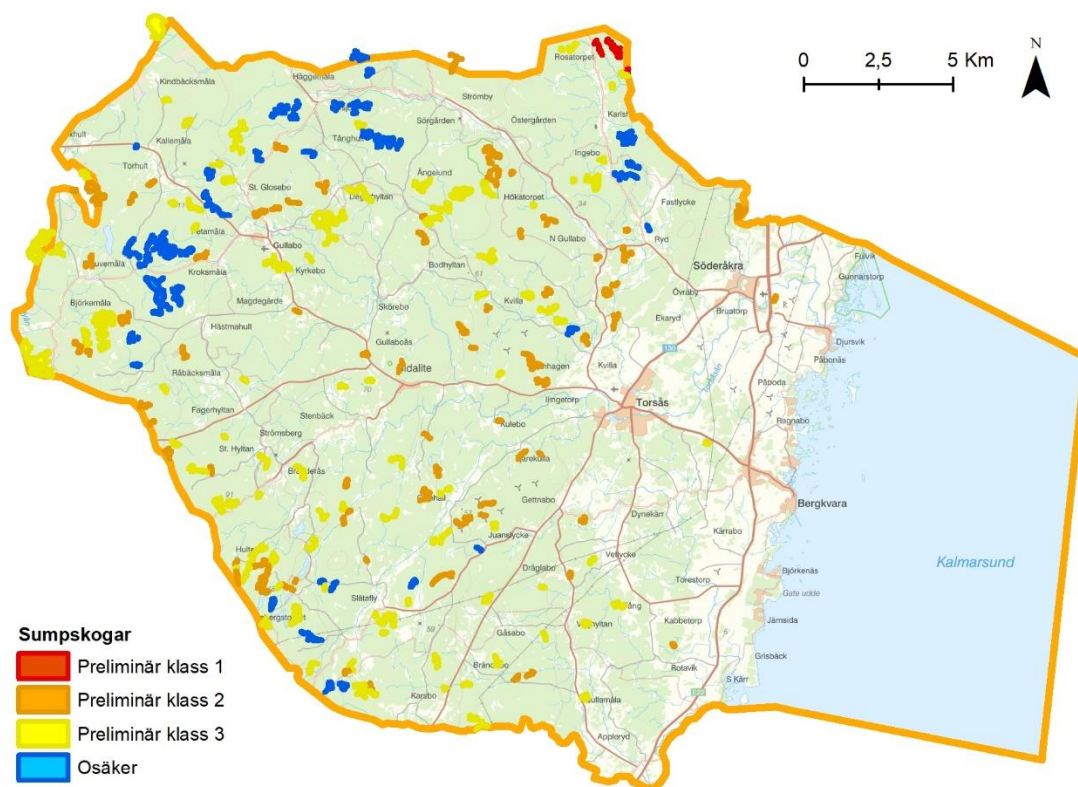

Figur 11. Översikt över våtmarker i Torsås kommun som identifierades under våtmarksinventeringen.

Sumpskogar

Sumpskogar är skogar på blöt eller fuktig mark. Sumpskogar förekommer med både barr- och lövträd, eller en blandning av båda. Skogarna uppfattas ofta som trånga och snåriga, kanske även ostädade, men orörda skogar hyser en stor artrikedom och variation. I stora delar av Sverige, främst i den södra delen, har man dikat ut eller avverkat sumpskogar och få har förblivit orörda. Mellan åren 1991 och 1998 utfördes en sumpskogsinventering av Skogsvårdsorganisationen, på uppdrag av regeringen. Samtliga sumpskogar har klassats med klass 1–4 enligt kriterier angivna i inventeringens metod, och sumpskogarnas värden har även beskrivits översiktligt. Arbetet gjordes främst genom tolkning av uppgifter, och få besök har gjorts i fält.

I Torsås kommun har 297 sumpskogar med klass 1–3 pekats ut men enstaka sumpskogar saknar klassning (figur 12). Många av skogarna har dock avverkats eller på andra sätt påverkats negativt.

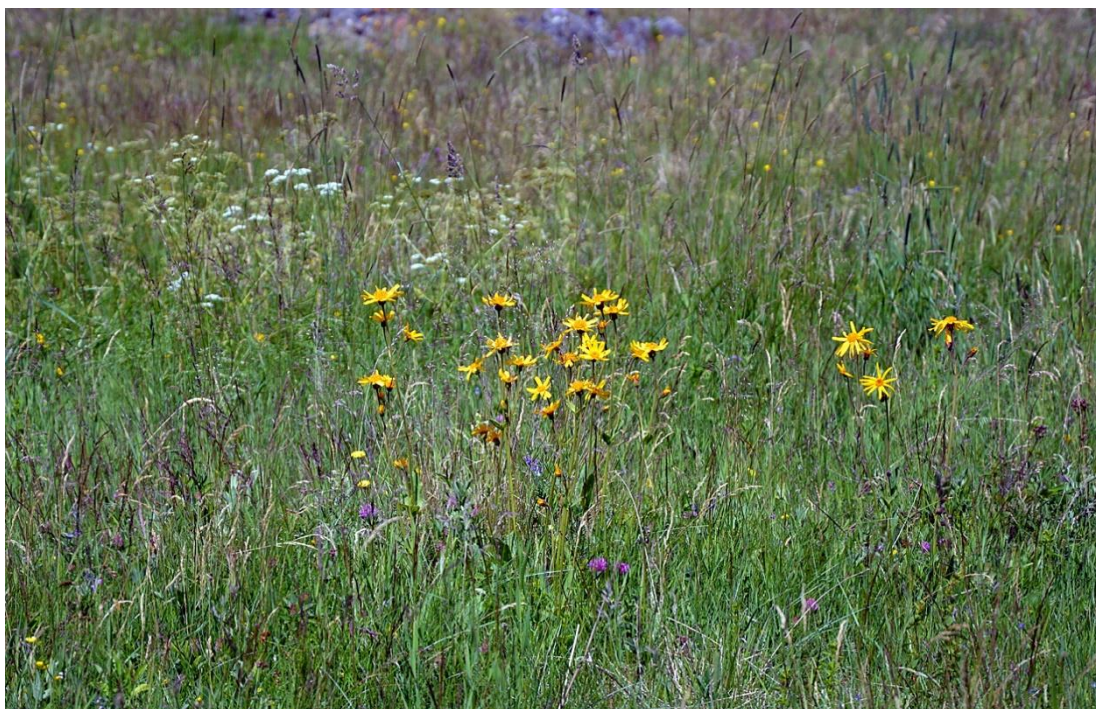

Figur 12. Översikt över sumpskogar i Torsås kommun som identifierades under sumpskogsinventeringen.

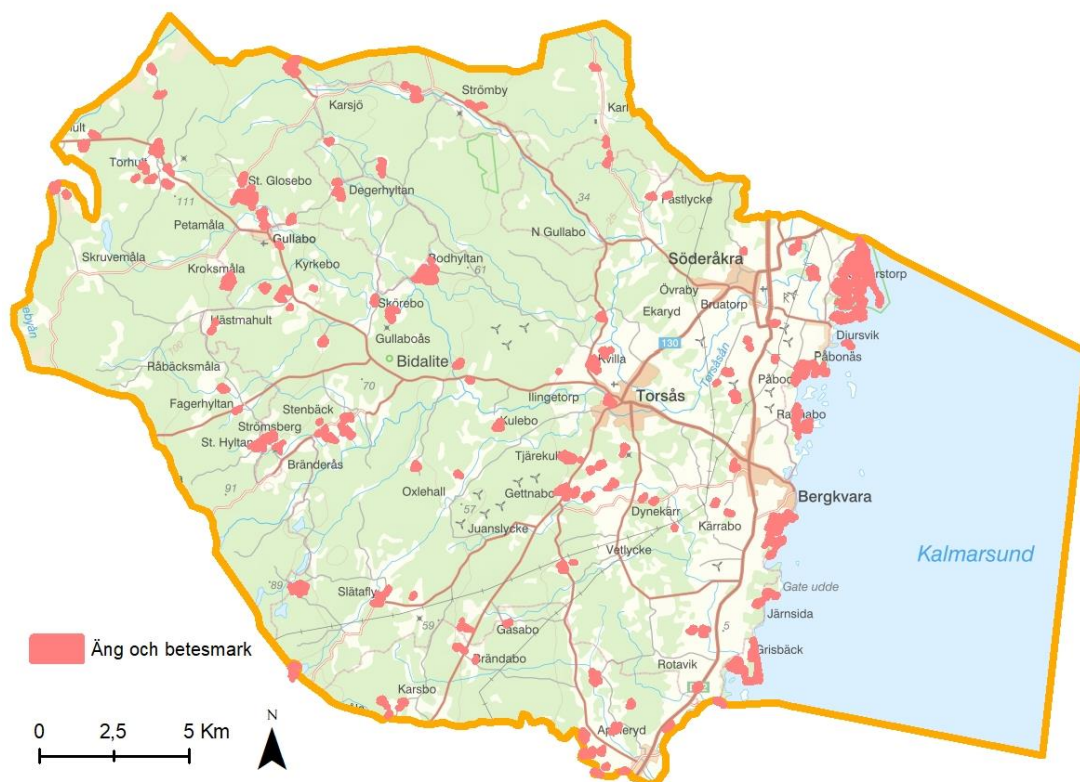
Värdefulla ängs- och betesmarker

Ängs- och betesmarker har historiskt utgjort en central del inom jordbruket. Ängarna producerade foder till djuren. Djuren producerade i sin tur gödsel som användes på åkrarna där man odlade sin mat. Under 1800-talet började man även odla djurens vinterfoder på åkrarna, vilket medförde minskat behov av slåttermarker. Skiftesreformer påbörjades och jordbruket utvecklades. Man började använda sig av mer effektiva jordbruksmaskiner, växter förädlades och jordbruket industrialiserades.

I dagsläget finns få ängar och naturbetesmarker kvar i Sverige jämfört med vad som har funnits historiskt. Hävden med de gamla slåttertraditionerna har till stor del upphört och naturbetesmarkerna har planterats igen eller förbättrats genom tillförsel av näring. Det småskaliga jordbruket försvinner alltmer till förmån för storskaligt jord- och skogsbruk.

Figur 13. Ängs- och betesmarker är värdefulla för den biologiska mångfalden. I Torsås kommuns skogslandskap finns fortfarande områden kvar med välskötta betesmarker. Arten slättergubbe är en indikation på lång kontinuitet och värdefull ängs- eller betesmark. Foto: Alexander Eriksson.

Figur 14. Översikt över inventerade ängar och betesmarker i Torsås kommun.

Mellan åren 2002 och 2004 inventerades cirka 300 000 ha mark i Sverige under en omfattande ängs- och betesmarksinventering. Syftet var att skapa ett underlag med värdefulla ängs- och betesmarker ur natur- och miljösynpunkt. Materialet skulle ligga till grund för utvärdering och uppföljning. Inventeringarna återupptogs mellan 2007 och 2013 samt från och med 2016, då främst gamla objekt återinventerades. Från 2017 har man även börjat inventera nya objekt. I Torsås kommun har 263 objekt på ca 806 ha inventerats (figur 14). Av de inventerade områdena är 75% betesmark. 14 % av områdena klassades som ej aktuell, vilket innebär att ett område hade kvaliteter som noterades under bland annat ängs- och hagmarksinventeringen eller tidigare inventeringar, men som har försvunnit. Skälen till att kvaliteter har försvunnit kan vara igenväxning, upphörd hävd eller igenplantering. Ett objekt kan även klassas som ej aktuell om det finns en åtgärdsplan.

Skyddsvärda träd i kulturlandskapet

Skyddsvärda träd avser jätteträd, mycket gamla träd, grova hålträd, döda träd och hamlade träd. Skyddsvärda träd har stor betydelse för flera artgrupper eftersom flera rödlistade och ovanliga arter är knutna till dem. Träden bidrar med bland annat skydd, växtplats och föda. Om man ska avverka, toppkapa eller kraftigt beskära ett skyddsvärt träd kan medföra att man väsentligt ändrar naturmiljön och åtgärden behöver anmälas för samråd enligt MB 12 kap. 6§. Om trädet hyser arter som är fridlysta enligt artskyddsförordningen 4, 6, 7 eller 9§ bör åtgärder prövas enligt artskyddsförordningen (2007:845).

Prioriterade trädmiljöer är:

- grova och gamla ekar (jätteträd)
- parker, kyrkogårdar, gårdsmiljöer och träd i tätorter
- alléer
- hamlade träd
- gamla och grova träd med skador och håligheter

I Torsås kommun finns 14 träd registrerade (figur 15). Av de registrerade träden är 7 av eksläktet, resterande träd är ask, bok, gran och tall. Två av ekarna är jätteeekar vilket innebär att de är över 1 meter i diameter. Förmodligen finns fler skyddsvärda träd, men endast 14 som är registrerade. I Torsås kommun återfinns flera gamla och grova ekar. Gamla, grova och solbelysta ekar är hem åt mer än tusen olika arter (figur 16). Det förekommer även mycket hamlade träd av bland annat ask vilket är en art som är hårt drabbad av askskottsjukan.

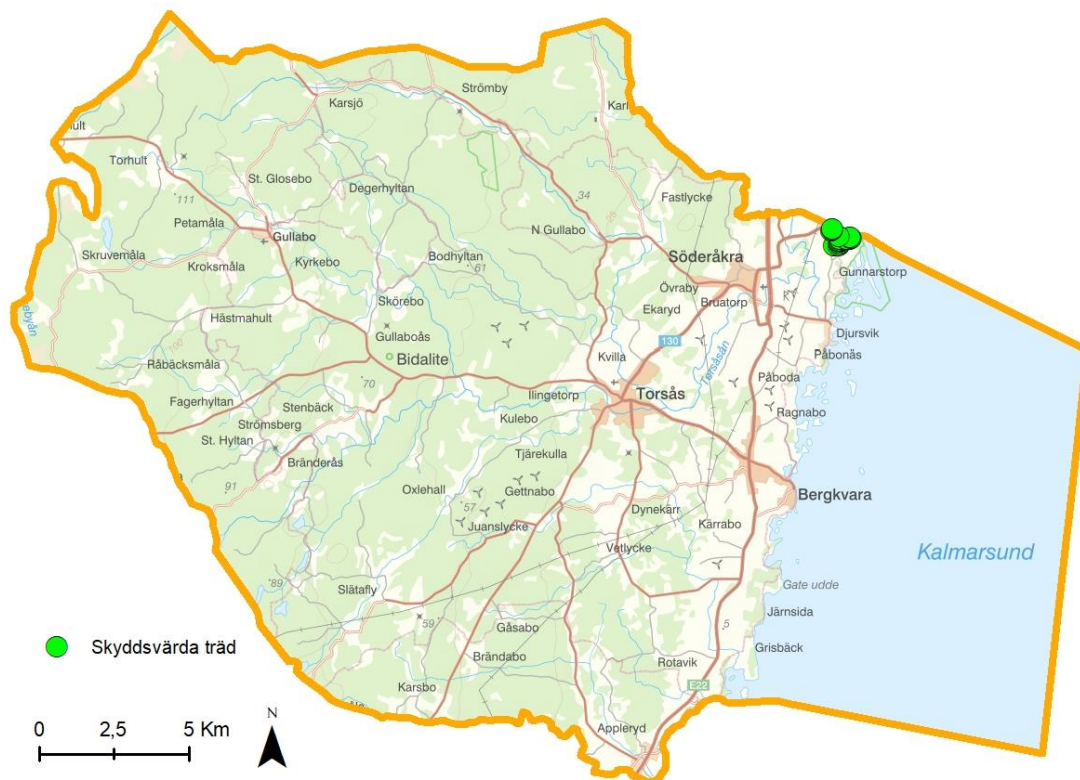
Skyddsvärda träd

Särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet omfattar:

- Jätteträd: träd över 1 meter i diameter
- Mycket gamla träd: ek, tall, gran och bok över 200 år. Övriga trädslag över 140 år
- Grova hålträd: träd över 0,4 meter i diameter med hålighet i stam

Det förekommer även träd som anses vara skyddsvärda vilket inkluderar:

- Döda träd som står eller ligger ner: 0,4 meter på smalaste stället upp till 1,3 meter från stambas/stambrott. Gäller ej mycket murkna träd som nästan är helt förmultna
- Hamlade träd

Figur 15. Skyddsvärda träd registrerade i trädportalen. www.tradportalen.se. Det låga antalet träd betyder endast att inventeringar ej utförts inom kommunen. De träd som är registrerade ingår i Länsstyrelsen Kalmar läns inventering av Värnanäs-området.

Figur 16. Friställande av grova träd gör att veden blir solbelyst och varm och skapar ett mikroklimat som gynnar arter som lever på gammal ved. Fotot visar en grov ek i en betesmark söder om Bergkvara. Foto: Marcus Arnesson.

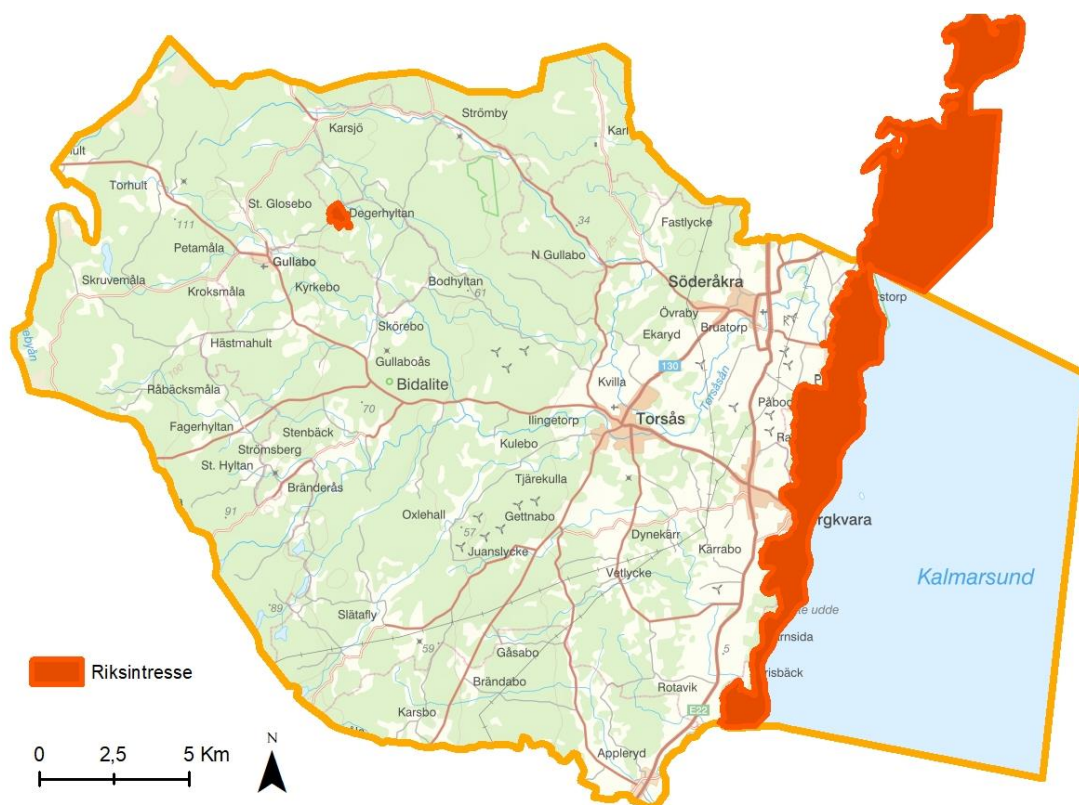
Skyddad natur

Riksintresse för naturvård

Riksintressen för naturvård har sitt ursprung i naturresurslagen, vilket har arbetats in i miljöbalken (MB 3–4 kap). Idag regleras riksintressen för naturvård främst i MB 3 kap. 6§. I MB omnämns flera områden med höga natur- och kulturvärden, men myndigheter har möjlighet att peka ut ytterligare områden som är av riksintresse. För att ett område ska kunna pekas ut som ett riksintresse för naturvård ska området vara särskilt viktigt ur natursynpunkt. Det ska vara representativt för naturen i Sverige, men även vara relativt stort och sammanhängande. Storleken på området kan variera och mindre objekt finns, framför allt i odlingslandskapet.

Vissa naturtyper såsom våtmarker och sjöar kan påverkas av åtgärder som sker utanför riksintressets gränser, så kallad omgivningspåverkan. När det gäller t ex våtmarker och sjöar kan åtgärder utanför ett riksintresse påverka vattnet samt dess flöde och kvalitéer inne i riksintresset. Området och dess värden ska beskrivas liksom även hot mot värdena och verksamheter som kan skada dem. Underlaget tas fram av Länsstyrelsen och ska användas i kommunernas fysiska planering.

I Torsås kommun finns 2 riksintressen för naturvård utpekade enligt MB 3 kap 6§. Dessa är Degerhylltan samt Södra Kalmars moränskärgård (figur 17). Södra Kalmars moränskärgård är även riksintresse för högexploaterad kust (MB 4 kap. 4§), vilket ej behandlas här. Natura 2000-områden klassas, sedan 1 juli 2001, som riksintresse enligt MB 4 kap. 1 och 8§. Natura 2000-områden behandlas i ett separat stycke nedan.

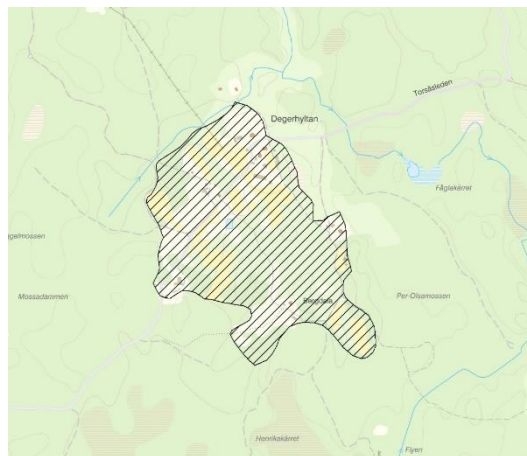
Figur 17. I Torsås kommun finns två områden som är riksintresse för naturvård; Degerhylltan och Södra Kalmars moränskärgård.

Figur 18. Kusten vid Örarevet är en vacker arkipelag av uddar och småöar. Foto: Marcus Arnesson

Degerhyltan

Riksintresset (MB 3 kap. 6§) Degerhyltan är ett 35 ha stort odlingslandskap (figur 19). Byn är belägen på en höjd som omges av fodermarker. Markerna är välbevarade och naturbetesmarker och slåtteräng med hamlade askar förekommer. Slåtterängen är liten till storlek men har ett artrikt växtsamhälle med hävdgynnade arter som även indikerar kontinuerlig hävd. Marken är blockrik med odlarmödor i form av stenmurar, trädgårdesgårdar, odlingsrösen, terrassering och rikligt med hamlade träd.

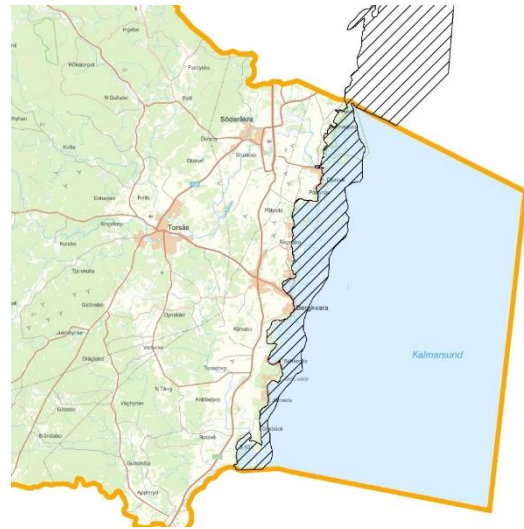

Figur 19. Riksintresset Degerhyltan

Södra Kalmars moränskärgård

Riksintresset (MB 3 kap. 6§) är ett långsträckt skärgårdsområde i södra Kalmar län (figur 18, figur 20). Området sträcker sig längs hela Torsås kommuns kust, och fortsätter även över länsgränsen in i Blekinge län. Kuststräckan har en unik geologi och är referenslokal för moränkust av underkambrisk sandsten. Längs kusten finns ett välbevarat odlingslandskap med naturbetesmarker, ekhagar och strandängar. Här återfinns även högproduktiva estuarier med stor betydelse för reproduktion hos fisk, säl och fåglar.

Delar av riksintresset är avsatt som naturreservat och det förekommer även säl- och fågelskyddsområden. Det innebär att tillträdesförbud råder under delar av året.

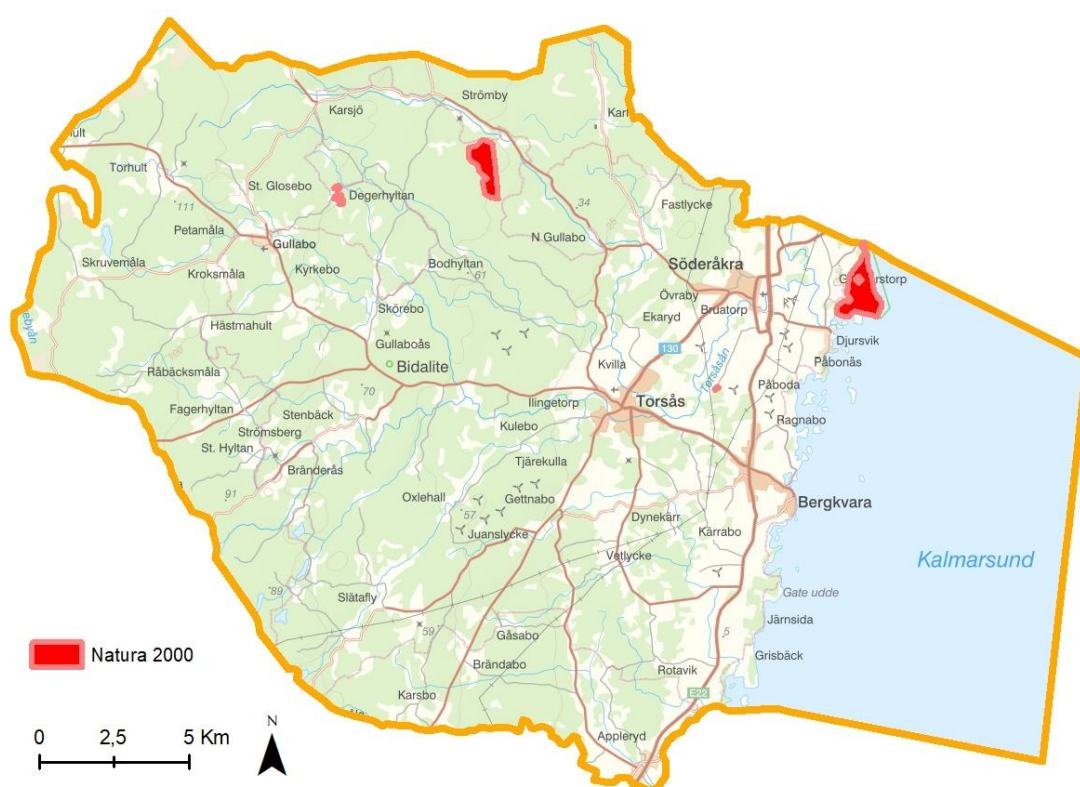

Figur 20. Riksintresset Södra Kalmars moränskärgård.

Natura 2000

Målet med art- och habitatdirektivet är att främja att den biologiska mångfalden bibehålls, genom bevarande och förbättring av naturmiljön. För att nå målet ska alla EU-länder utse särskilda områden, Natura 2000-områden, som tillsammans ska bilda ett ekologiskt sammanhängande nätverk. I Sverige klassas samtliga Natura 2000-områden, sedan 1 juli 2001, som riksintresse (MB 4 kap. 1 och 8§).

Natura 2000 är en skyddsform som grundar sig i fågeldirektivet samt art- och habitatdirektivet. I direktiven finner man 170 naturtyper och cirka 900 växt- och djurarter som har pekats ut som särskilt värdefulla. I Sverige återfinns cirka 90 av naturtyperna och cirka 100 djur- och växtarter. Av fåglarna är det ca 60 fågelarter upptagna i fågeldirektivet, som häckar i Sverige. De utpekade områdena består av varierande miljöer och återfinns inte i samtliga länder, men gemensamt är att de är biologiskt värdefulla och hyser flera hotade arter.

Figur 21. I Torsås kommun finns fyra Natura 2000-områden.

Sverige har cirka 4000 Natura 2000-områden. Förslag på Natura 2000-områden tas fram av respektive länsstyrelse och granskas av Naturvårdsverket. Förslagen går sedan vidare till regeringen att besluta, för att sedan granskas av EU-kommissionen. Att ett område pekats ut som ett Natura 2000-område innebär inte automatiskt att man förhindrar all form av markanvändning. Vill någon utföra en åtgärd som kan påverka naturmiljön inom ett område ska tillstånd sökas från Länsstyrelsen. I många fall får de utpekade områdena ett ytterligare skydd såsom nationalpark, naturreservat m m.

I Torsås kommun finns fyra Natura 2000-områden (figur 21, tabell 1). Samtliga Natura 2000-områden är så kallade SCI-områden (Site of Community Interest, område av gemenskapsintresse), dvs områden som utpekats, med stöd i art- och habitatdirektivet.

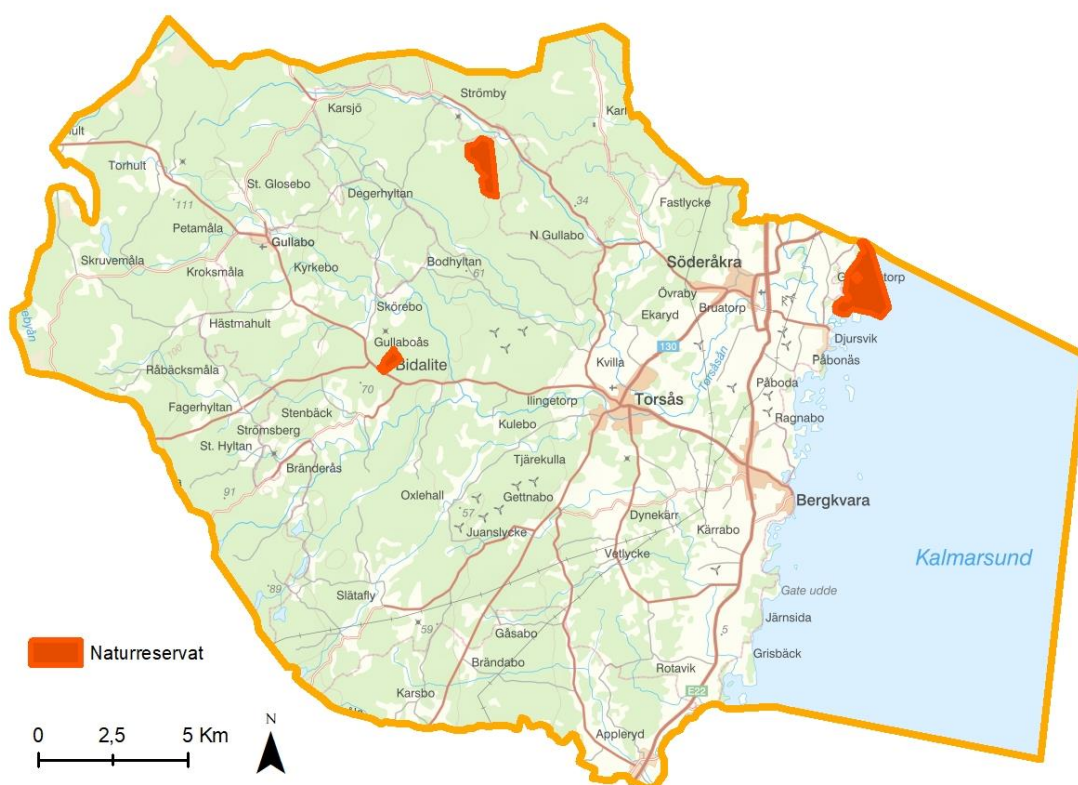
En översikt över arter upptagna på art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet ges i bilaga 1.

Tabell 1. Natura 2000-områden i Torsås kommun.

Objekt	Areal, ha	Typ	Skyddsform	Värden
1. Degerhyltan	7,4	Habitatdirektivet	Riksintresse (MB 3 kap. 6§, MB 4 kap. 1 och 8§), SCI	Representativt och välbevarat odlingslandskap. Området består av övergivna slätterängar, som betas i dagsläget, betesmarker och artrikt växtsamhälle
2. Ekelunda	0,79	Habitatdirektivet	Riksintresse (MB 4 kap. 1 och 8§), §), SCI	Välhävdad slätteräng
3. Strömby	107,7	Habitatdirektivet	Riksintresse (MB 4 kap. 1 och 8§), Naturreservat, SCI	Barrblandskog, lövsumpskog och våtmarker med dess naturliga dynamik och funktion. Området hyser typiska arter i livskraftiga populationer
4. Örarevet	164	Habitatdirektivet	Riksintresse (MB 3 kap. 6§, MB 4 kap. 1 och 8§), Naturreservat, SCI	Rullstensås i Östersjön med stora vikar och sund, laguner, betade strandängar, torra hedar samt mycket mer. Örarevet har intressant geologi och värdefull flora

Naturresevat

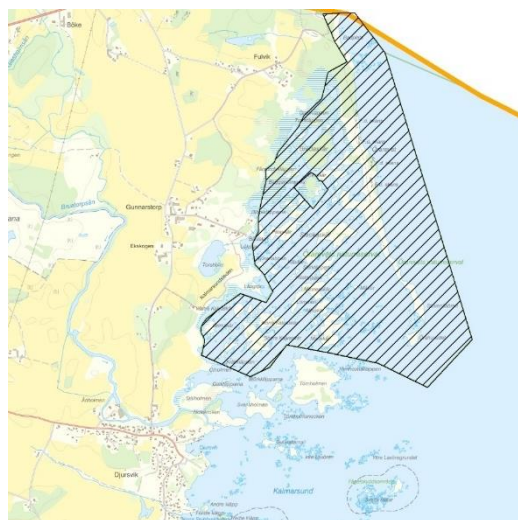
Skyddsformen naturresevat regleras i MB 7 kap. 4–8§. Naturresevat kan beslutas av länsstyrelser och kommuner. Kalmar län har 200 naturresevat varav tre är belägna i Torsås kommun: Örarevet, Strömby och Gullaboås (figur 22). Naturresevatena omfattas generellt av allemansrätten men kan ha särskilda bestämmelser beslutade av Länsstyrelsen, så kallade resevatföreskrifter. Resevatföreskrifterna bör vara utformade som förbud och skall alltid följas, oavsett vad allemansrätten säger.

Figur 22. Torsås kommuns tre naturresevat: Örarevet, Strömby och Gullaboås.

Örarevet

Naturresevatet Örarevet är en cirka två kilometer lång rullstensås som löper ut i Östersjön (figur 18, figur 23). Till resevatet hör även ett trettiotal holmar och skär vilka bildar en arkipelag. Här förekommer öppna klappersträngar, laguner med lugna vikar, områden med enbuskar och en låg tallskog. En stor del av resevatet täcker vattenmiljöer. Örarevet används till rekreation och har badplatser, toaletter, rastplats, eldplats och vandringsled.

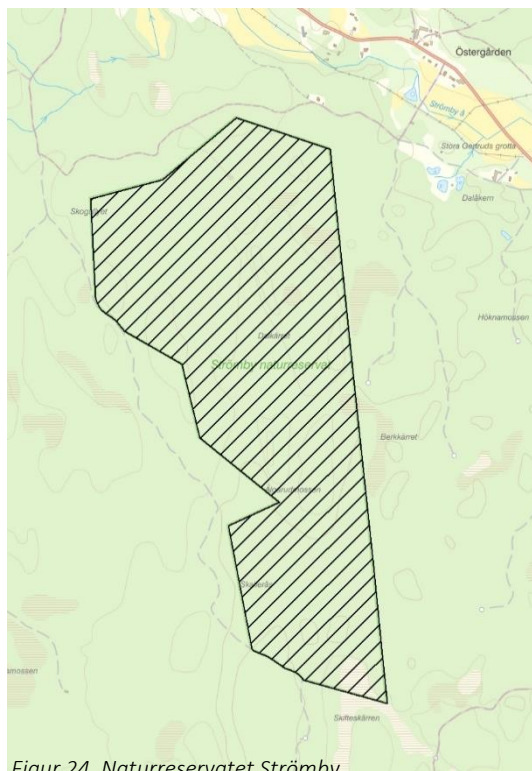
Figur 23. Naturresevatet Örarevet ingår även i Natura 2000-området södra Kalmars moränskärgård.

Strömby

Naturreseptatet Strömby är en barrblandskog som domineras av gran med inslag av tall (figur 24). Det finns även inslag av lövträd som grov asp, vårt- och glasbjörk, ek, bok, sälg och klibbal. Skogen är kuperad och mellan höjderna finns fuktstråk och sumpskog. Flera av träden är grovstammiga och medelåldern är ca 100 år, även om äldre träd förekommer. I övrigt är skogen flerskiktad och har åldersvariation. Död ved förekommer rikligt och det finns vindfällen, högstubbar och torrakor. I delar av reservatet har det även brunnit och mindre brandfält påträffas inom gränserna, men även i utkanten. Rödlistade arter och signalarter förekommer.

Naturreseptatet Strömby är svårtillgängligt och saknar vandringsleder. Dock är det möjligt att erhålla orienteringskartor av Torsås orienteringsklubb, vilken täcker stora delar av området.

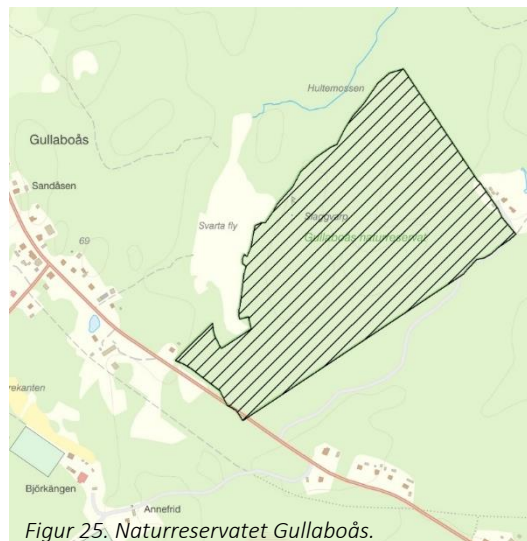

Figur 24. Naturreseptatet Strömby.

Gullaboås

Reservatet i Gullaboås är en skog med gamla och grova granar samt tallar. Medelåldern på träden är cirka 70 år men äldre träd förekommer (figur 25). I skogen finns det även inslag av torrträd och lövträd på socklar. Det finns rikligt med död ved av både barr- och lövträd. De döda träden finns som lågor, högstubbar och torrakor vilket skapar miljöer för många vedlevande arter. Flera signalarter har påträffats.

Inom reservatet finns fornlämningar och spår av forntida markanvändning. Bland annat finns slaggvarpar och en tjärdal. Det förekommer inga vandringsleder.

Figur 25. Naturreseptatet Gullaboås.

Biotopskydd

Biotopskydd är en skyddsform som regleras i MB 7 kap. 11§. Skyddet grundar sig i FN:s överenskommelse om biologisk mångfald men även i de miljökvalitetsmål som har antagits av Sveriges riksdag. Syftet är att skydda och bevara mindre mark- och vattenområden som utgör värdefulla livsmiljöer för flera hotade arter. Dessa områden, eller biotoper, bidrar även till variation i landskapet och kan utgöra tillflyktsort också för vanliga arter. Skyddsformen delas upp i två olika skydd: skydd för alla biotoper av en viss typ samt skydd för en enskild biotop.

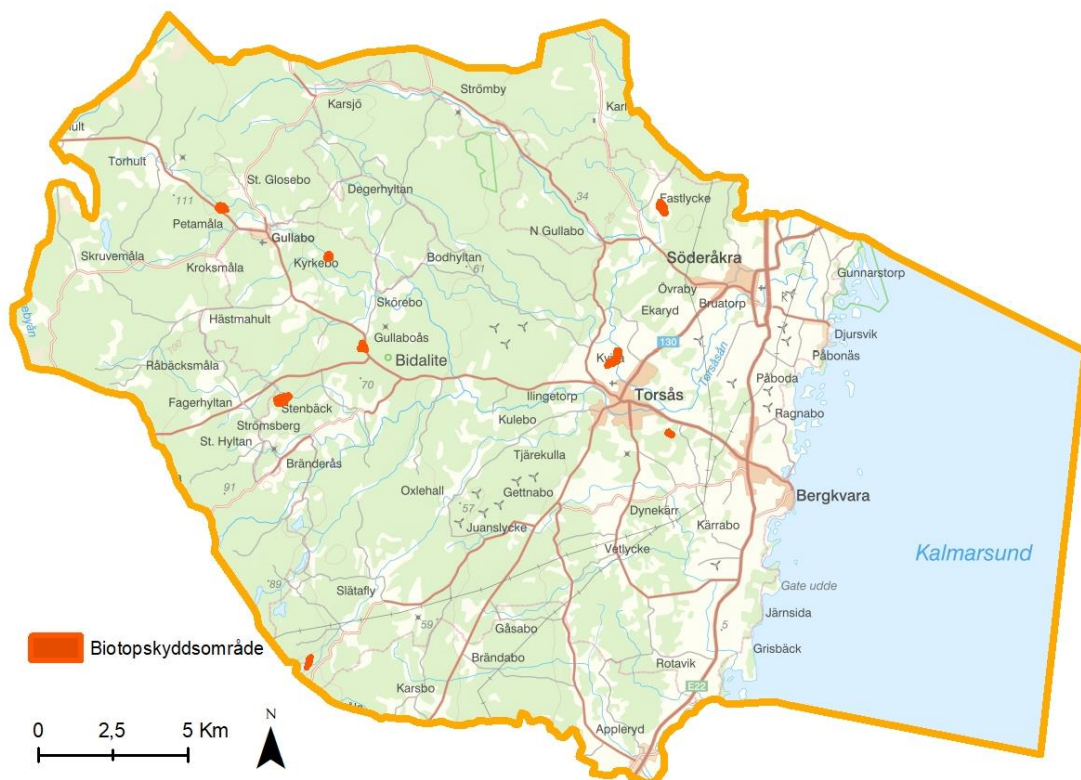
Generellt biotopskydd

Sju biotoper i jordbruksmark är alltid skyddade: allé, källa med omgivande våtmark, odlingsröse, pilevall, småvatten och våtmark, stenmur och åkerholme. Historiskt har dessa småbiotoper minskat i takt med att jordbrukets intensitet har ökat och man har behövt effektivisera markanvändningen.

Vill man som t ex privatperson eller företag göra ett ingrepp som kan förändra naturmiljön behöver man söka dispens, vilket görs hos Länsstyrelsen.

Skydd för enskild biotop

Utöver de generella biotopskydden finns det möjlighet för myndigheter och kommuner att skydda mindre biotoper som biotopskyddsområden. Till skillnad från det generella biotopskyddet återfinns de enskilda biotoperna i skogs- och jordbruksmiljöer men även i hav, utmed kust samt i sjöar och vattendrag. Länsstyrelsen kan skydda 16 biotoptyper och Skogsstyrelsen har möjlighet att skydda 19 biotoptyper. Kommuner har möjlighet att skydda samtliga naturtyper, bilaga 1.

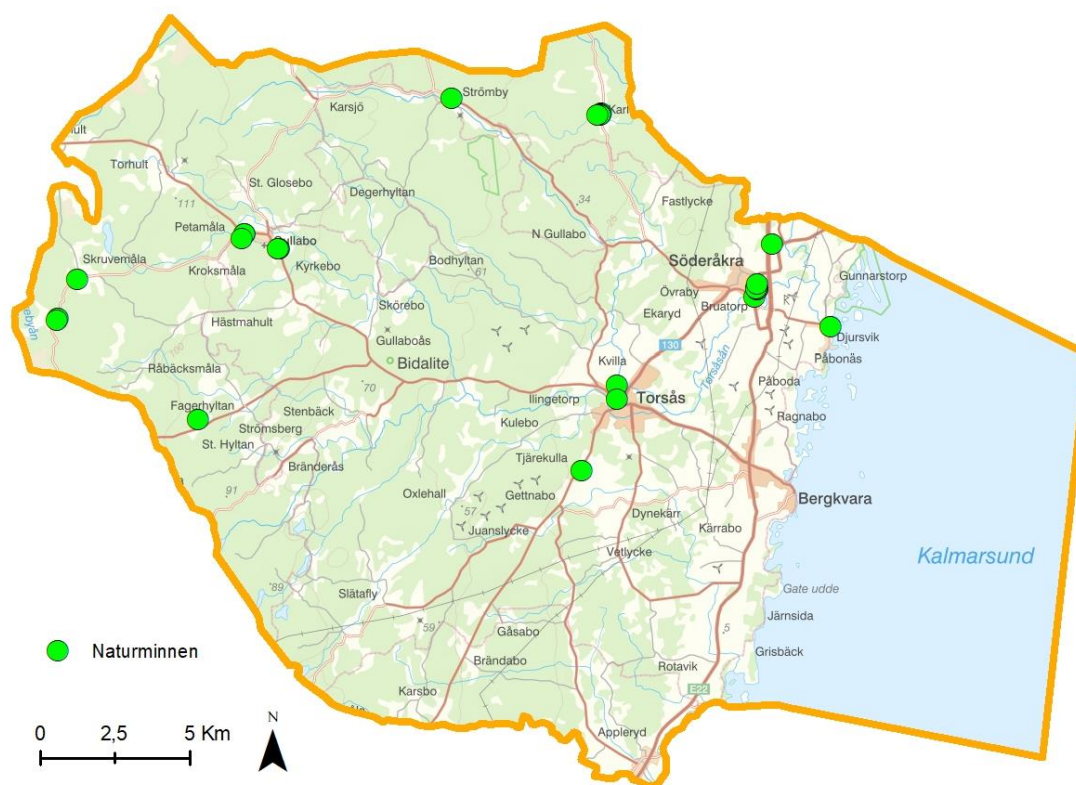
Figur 26. Biotopskyddsområden i Torsås kommun.

I Torsås kommun finns idag 11 enskilda områden med biotopskydd (figur 26). Samtliga områden är beslutade av Skogsstyrelsen och faller under termen skogligt biotopskyddsområde. Av dessa är nio områden av typen "äldre naturskogsartade skogar", ett område är "strand- eller svämskog" och ett område är "ett mindre vattendrag och småvatten med omgivande mark". Tillsammans utgör biotopskyddsområdena cirka 51 ha.

Naturminnen

I Sverige är naturminnen, tillsammans med nationalparker, den äldsta formen av områdesskydd (MB 7 kap. 10§). Kommuner och länsstyrelser har enligt MB 7 kap. 10§ möjlighet att förklara ett område för ett naturminne, förutsatt att det behöver särskilt skydd eller vård. Beslutet omfattar i vissa fall även området runtomkring minnet. Det som står föreskrivet i MB gällande naturreservat, gäller även för naturminnen (7 kap. 5–8 §).

Torsås kommun har 15 naturminnen (figur 27), samtliga träd.

Figur 27. Naturminnen i Torsås kommun.

Djur- och växtskyddsområden

Djur- och växtskyddsområden inrättas, med stöd av MB 7 kap. 12§, där det återfinns djur och växter som är sällsynta eller störningskänsliga och som kräver skydd (figur 28). Skyddet av områden kan upprättas av kommuner eller länsstyrelser. Skyddet innebär tillträdesförbud under delar av året, både för allmänheten och markägare. Ofta upprättas djur- och växtskyddsområden för att skydda sälars uppehållsplatser (sälskyddsområde) eller fåglars häckningsområden (fågelskyddsområde). Skyddet innebär även att jakt- och fiskerättigheterna kan regleras inom det utpekade området.

I Torsås kommun finns 7 djur- och växtskyddsområden (figur 29). Samtliga områden är upprättade som fågelskyddsområden.

Figur 28. Längs kuststräckan finns flera fina fågelområden som är skyddade delar av året för att säkerställa arternas häckning. Här en rödbena som dristar sig att bryta mot förbudet. Foto: Mikael Hake.

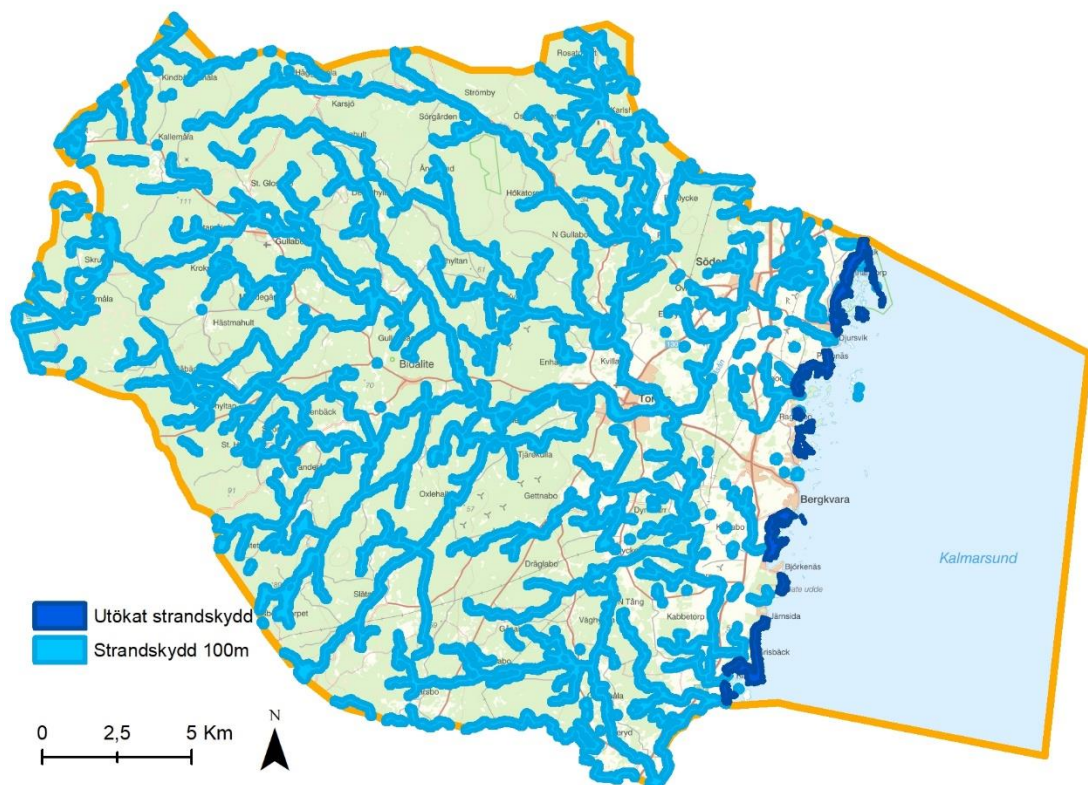
Figur 29. Djur- och växtskyddsområden i Torsås kommun.

Strandskyddsområde

Strandskydd gäller, med stöd från MB 7 kap. 13–18§, 100 meter från strandlinjen vid varje insjö, hav och vattendrag. Länsstyrelsen kan i särskilda fall besluta om en utökning av strandskyddet upp till 300 meter från strandlinjen (se figur 30). Syftet med skyddet är att 1) långsiktigt trygga allmänhetens tillgång, i enlighet med allemansrätten, till strandområden, 2) bevara de goda livsvillkoren för djur- och växtlivet på land och i vatten. Skyddet innebär att inom ett strandskyddsområde är det ej tillåtet att:

- Uppför nya byggnader
- Ändra byggnader eller sätta upp andra anläggningar eller anordningar som avhåller allmänheten från att röra sig där
- Gräva eller på annat sätt förbereda för byggnationer
- Utföra andra åtgärder som kan skada växt- och djurliv

Länsstyrelsen och kommuner kan besluta att upphäva eller ge dispens från strandskyddet i enskilda fall förutsatt att särskilda kriterier möts.

Figur 30. Översikt över strandskydd i Torsås kommun som visar både utökad strandskydd samt det generella strandskyddet som gäller inom 100 m från vattendrag, hav och sjö.

Naturvårdsavtal

Ett naturvårdsavtal tecknas mellan markägare och staten, antingen Skogsstyrelsen eller Länsstyrelsen (jordabalk 7 kap. 3§). Ett naturvårdsavtal kan även tecknas av kommuner. Naturvårdsavtalet är ett nyttjanderättsavtal som upprättas under en viss tid. I avtalet regleras:

- Hur naturvärdena bevaras och utvecklas
- Vad markägaren avstår ifrån
- Vilken ersättning som ges
- Tidsperiod som avtalet avser

Det finns olika former av naturvårdsavtal, men gemensamt för dem är att det ska finnas höga värden kopplade till området eller att långsiktiga miljömål finns med beståndet.

I Torsås kommun finns två objekt med naturvårdsavtal (figur 31), i nära anslutning till varandra, på sammanlagt 8,8 ha. Båda avtalen avser ädellövskog vilket är en naturtyp som prioriteras i södra Sverige.

Figur 31. Naturvårdsavtal inom Torsås kommun.

Arter

I Sverige förekommer ca 60 000 kända arter. Av dessa arter har cirka 21 600 arter beskrivits, bedömts och klassats av ArtDatabanken (2015), vilket har bland annat resulterat i listor på hotade arter. Att en art minskar i antal och riskerar att försvinna är ofta kopplat till förändrad markanvändning inom jord- och skogsbruket, men även till miljögifter, försurning och övergödning. Flera arter har komplexa livscyklar, såsom svartfläckig blåvinge vilken är beroende av en rad olika arter och faktorer för att kunna föröka sig.

Torsås kommun har ett varierande landskap med kustmiljöer, jordbruksmark, gamla träd, skogar, våtmarker m.m. vilket bidrar till levnadsmiljöer för många arter.

Skyddade arter

Fågeldirektivet

Syftet med fågeldirektivet (79/409/EEG) är att alla vilda fågelarter som förekommer naturligt inom EU ska bibehålla och återskapa sin population enligt en nivå "som svarar mot ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov". Direktivets bilaga 1 redovisar fågelarter för vilka särskilda skyddsområden kan behöva upprättas för att kunna uppfylla nivån. Av Sveriges cirka 350 fågelarter listas ca 67 arter i bilaga 1. I Torsås kommun återfinns 52 av dessa arter bland annat tjäder (figur 32), bilaga 2.

Samtliga vilda fåglar i Sverige är fridlysta enligt 4§ i artskyddsförordningen.

Figur 32. Tjädern är upptagen på fågeldirektivet men är samtidigt jaktbart vilt. Det är framförallt tjäderns spelplatser som är viktiga att skydda för reproduktionen. Här en tjäderhona i praktfull dräkt. Foto: Mikael Hake.

Art och habitatdirektivet

Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG9) syftar till att bevara och främja den biologiska mångfalden. I direktivet listas arter som behöver särskilt skydd eller åtgärder för säkerställd fortlevnad. Art- och habitatdirektivet har 5 bilagor där man i bilaga 2, 4 och 5 hittar arter som är skyddsvärda ur ett europeiskt perspektiv (tabell 2). Arter kan återfinnas på fler än en bilaga. För fullständig lista av arter som förekommer i Torsås kommun, se bilaga 2 till detta dokument.

Tabell 2. Översikt över arter upptagna på art- och habitatdirektivets bilaga 2, 4 och 5, samt hur många av arterna som förekommer inom Torsås kommun.

Bilaga	Syfte	Antal arter i Torsås kommun
2	Arter av gemenskapsintresse där arternas bevarande kräver särskilda bevarandeområden.	6
4	Arter som är av gemenskapsintresse och som kräver noggrant skydd.	19
5	Arter som är av gemenskapsintresse där exploatering och insamling av arten kan leda till förvaltningsåtgärder	23

Figur 33. Fladdermusarten barbastell är upptagen på habitatdirektivets bilaga II och tillhör de arter för vilka särskilda bevarandeområden skall utses inom Natura 2000-nätverket. Barbastellen har ett kärnområde i Småland och förekommer talrikt i Torsås kommun. Foto: Johnny de Jong.

Fridlysta arter

Fridlysning av en art är ett lagstadgat skydd vars syfte är att skydda arter som riskerar att försvinna. Regleringen sker i artskyddsförordningen (2007:845) där man finner listor på arter som är fridlysta samt regler för plockning, infångning m m av arterna. Här finns även information om det är en nationell fridlysning, eller om det enbart gäller i vissa län eller

gäller enskilda förekomster av en art. I Sverige är samtliga fladdermöss, fåglar, orkidé-, grod- och kräldjursarter fridlysta. I Torsås kommun återfinns ett antal av dessa, se bilaga 3.

Åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper - ÅGP

Åtgärdsprogram (ÅGP) har tagits fram av Naturvårdsverket för flera arter i Sverige för vilka livsmiljön ej kan säkerställas genom skydd eller andra åtgärder. Det finns även åtgärdsprogram för naturtyper som minskar i antal och storlek, men som är viktiga för flera arter. Gemensamt för ÅGP-arter och naturtyper är att de ofta kräver aktiv skötsel eller insatser för att klara sig och bevaras.

I Torsås kommun har 29 ÅGP-arter noterats mellan 1950 och 2018. Ett fåtal av arterna är gamla fynd och finns troligen inte längre kvar i kommunen. Sandödlan (figur 34) och större vattensalamander (figur 35) är exempel på ÅGP-arter som förekommer i kommunen, bilaga 4.

Figur 34. Sandödlan är Sveriges största ödla. Arten är rödlistad (Sårbar, VU), upptagen på habitatdirektivet och har också ett eget åtgärdsprogram. Sandödlan är påträffad på flera platser i Torsås kommun och är nära knuten till lösa och sandiga marker som den är beroende av för sin reproduktion. Foto: Daniel Segerlind.

Figur 35. Större vattensalamander är upptagen på habitatdirektivet och har ett eget åtgärdsprogram. Arten reproducerar sig i fiskfria dammar med god vattenkvalitet. Foto: Daniel Segerlind.

Rödlistade arter

Rödlistan är en sammanställning av Sveriges arter samt deras hotstatus och utdöenderisk. För att bedöma arternas hotstatus används ett antal kriterier såsom skattning av populationsstorlek, förekomst, utbredning och trender. Listan tas fram av ArtDatabanken och uppdateras vart fjärde år. Rödlistade arter har inte något juridiskt skydd utan är ett dokument som ska användas för vägledning och prioritering i naturvårdsarbetet. Det är möjligt för fridlysta arter, eller art- och habitatdirektivsarter att även vara hotade och rödlistade.

I Torsås kommun förekommer 267 rödlistade arter enligt 2015 års rödlista. Uttaget omfattar åren 1950–2019 (tabell 3).

Tabell 3. Förekomst av rödlistade arter i Torsås kommun. Till hotade arter hör kategorierna: Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN) samt Sårbar (VU). Arter som är Nära hotad (NT) betraktas inte som hotade men är trots allt rödlistade. Källa: Artdatabanken 2019-04-15.

	CR	EN	VU	NT
Kärlväxter	4	10	22	39
Mossor				1
Lavar		4	6	11
Svampar		1	3	18
Alger				1
Ryggradslösa djur		2	10	50
Fåglar	2	3	30	35
Grod- och kräldjur			3	
Andra däggdjur				1
Fladdermöss	1	1	2	
Fiskar	1		1	1
Summa	8	21	67	157

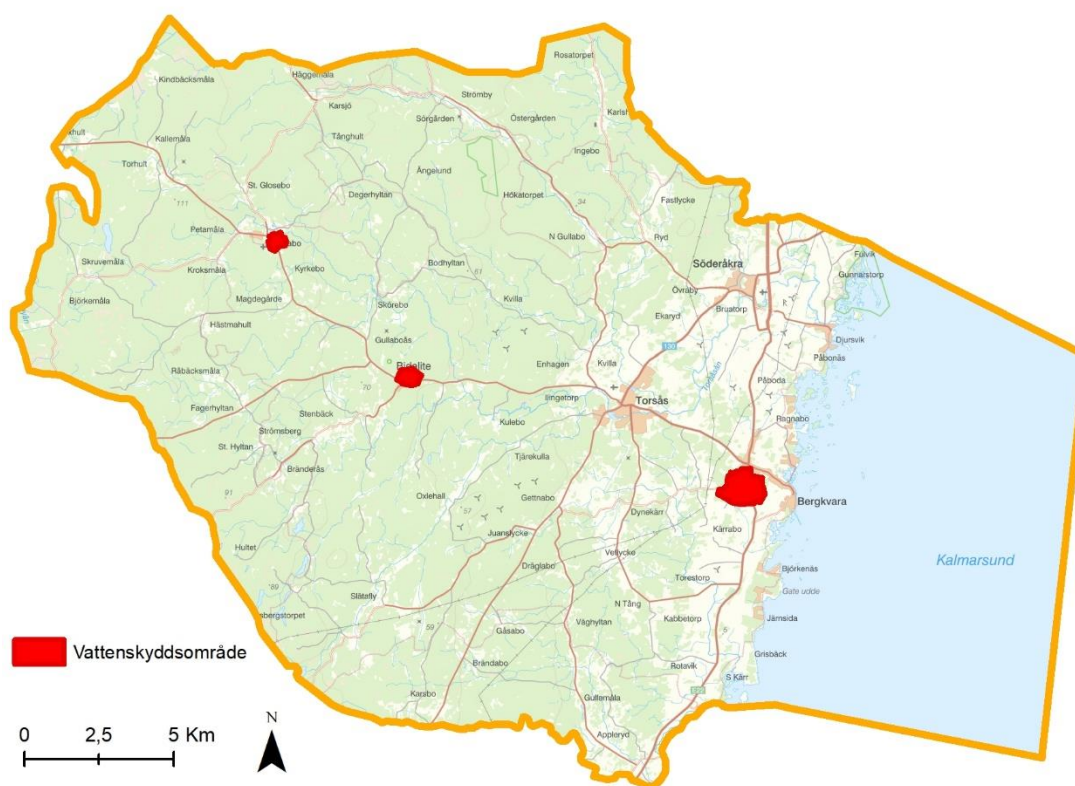
Naturresurser

I Sverige förekommer flera olika naturresurser vilka kan delas in i förnybara och icke förnybara. Förnybara resurser inkluderar fiske, jordbruk, skogsbruk och vatten. Icke förnybara resurser är tillgångar som används snabbare än vad man kan återskapa, eller som ej går att återskapa, såsom mineraler, bensin, kol och naturgas.

Förnybara naturresurser

Grundvatten

På grund av utdikning är Torsås kommun sjöfattig i jämförelse med angränsande kommuner. Det finns i kommunen två vattentäkter och en reservvattentäkt (figur 36). För att säkerställa vattenkvaliteten så har Torsås kommun valt att ansluta sig till Kalmar vatten och i södra kommundelarna till Karlskrona och Fågelmara vattenverk.

Figur 36. Vattenskyddsområden inom Torsås kommun.

Jord-, skogs- och fiskebruk

Under 2010 arbetade cirka 3% av invånarna (200 personer) inom jord-, skogs- och fiskebruket i Torsås kommun. Inom jordbruket dominerar främst odlingar medan djurhållning minskar. Resultatet av den minskande djurhållningen är att marker växer igen, vilket gäller kustens strandängar men även skogsbeten och andra naturbetesmarker i kommunen.

Torsås kommun består av cirka 50% skog dominerad av gran- och tallskog (ca 50%) men det finns ett rikt lövinslag. Det rika lövinslaget består av ca 12% ädellövskog. Utöver skogsbruket finns även två sågverk.

I kommunens översiktsplan från 2010 bedöms fiskenäringen i kommunen som kritisk på grund av statusen i Östersjön med föroreningar och övergödning, men även på grund av att fiskarnas reproduktion störs av vandringshinder eller försurning.

Icke förnybara naturresurser

Berg, grus och mineral

I Torsås kommun förekommer ingen täktverksamhet eller mineralutvinning. Det har utförts inventeringar av krossberg, ballast, grus- och moräntillgångar men resultatet är att tillgångarna är begränsade. Det finns dock ett antal täkter för husbehov.

Figur 37 Översiktlig grusinventering i Torsås kommun. Källa: Länsstyrelsen..

Bilagor

Bilaga 1. Biotoptyper som kan skyddas med biotopskydd

Följande 16 biotoptyper får Länsstyrelsen eller en kommun skydda som biotopskyddsområde:

- Rik- och kalkkärr i jordbruksmark
- Ängar
- Naturbetesmarker
- Naturliga vattendrag
- Ras- eller bergbranter
- Naturliga vattenfall med omgivande mark
- Naturliga forsar med omgivande mark
- Naturliga sjöutlopp med omgivande mark
- Mynningsområden vid havskust
- Rev av ögonkorall
- Naturliga sjöar och andra vatten som är naturligt fisktomma
- Helt eller delvis avsnörda havsvikar
- Grunda havsvikar
- Ålgräsängar
- Biogena rev
- Strand- eller vattenmiljöer som hyser bestånd av hotade eller missgynnade arter eller som har en väsentlig betydelse för hotade eller missgynnade arters fortlevnad

Följande 19 biotoptyper får Skogsstyrelsen eller en kommun skydda som biotopskyddsområde:

- Brandfält
- Lövbrännor
- Äldre naturskogsartade skogar
- Örtrika allundar
- Ravinskogar
- Mindre vattendrag och småvatten med omgivande mark
- Örtrika sumpskogar
- Äldre sandskogar
- Äldre betespräglade skogar
- Kalkmarksskogar
- Rik- och kalkkärr
- Alkärr
- Hassellundar och hasselrika skogar
- Källor med omgivande våtmarker
- Myrholmar
- Ras- eller bergbranter
- Mark med mycket gamla träd
- Strand- eller svämskogar
- Strand- eller vattenmiljöer som hyser bestånd av hotade eller missgynnade arter eller som har en väsentlig betydelse för hotade eller missgynnade arters fortlevnad

Bilaga 2. Arter i nätverket Natura 2000

Arter upptagna på art- och habitatdirektivet, bilaga II

Djur

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Barbastell	<i>Barbastella barbastellus</i>
Ekoxe	<i>Lucanus cervus</i>
Gråsäl	<i>Halichoerus grypus</i>
Knubbsäl	<i>Phoca vitulina</i>
Större vattensalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Utter	<i>Lutra lutra</i>

Arter upptagna på art- och habitatdirektivet, bilaga IV

Djur

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Barbastell	<i>Barbastella barbastellus</i>
Brunlångöra	<i>Plecotus auritus</i>
Fransfladdermus	<i>Myotis nattereri</i>
Gråskimlig fladdermus	<i>Vespertilio murinus</i>
Hasselmus	<i>Muscardinus avellanarius</i>
Hasselsnok	<i>Coronella austriaca</i>
Långbensgroda	<i>Rana dalmatina</i>
Mustaschfladdermus	<i>Myotis mystacinus</i>
Nordfladdermus	<i>Eptesicus nilssonii</i>
Sandödlä	<i>Lacerta agilis</i>
Större brunfladdermus	<i>Nyctalus noctula</i>
Större vattensalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Svartfläckig blåvinge	<i>Maculinea arion</i>
Sydpipistrell	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Tajgafladdermus	<i>Myotis brandtii</i>
Trollpipistrell	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Utter	<i>Lutra lutra</i>
Vattenfladdermus	<i>Myotis daubentonii</i>
Åkergroda	<i>Rana arvalis</i>

Arter upptagna på art- och habitatdirektivet, bilaga V

Mossar, lavar och växter

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Blåmossa	<i>Leucobryum glaucum</i>
Brokvitmossa	<i>Sphagnum russowii</i>
Fransvitmossa	<i>Sphagnum fimbriatum</i>
Granvitmossa	<i>Sphagnum girgensohnii</i>
Grå renlav	<i>Cladonia rangiferina</i>
Gulvit renlav	<i>Cladonia arbuscula</i>

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Klubbvitmossa	<i>Sphagnum angustifolium</i>
Lopplummer	<i>Huperzia selago</i>
Mattlummer	<i>Lycopodium clavatum</i>
Purpurvitmossa	<i>Sphagnum warnstorffii</i>
Revlummer	<i>Lycopodium annotinum</i>
Slättergubbe	<i>Arnica montana</i>
Snödroppe	<i>Galanthus nivalis</i>
Spärrvitmossa	<i>Sphagnum squarrosum</i>
Stor gemsrot	<i>Doronicum plantagineum</i>
Sumpvitmossa	<i>Sphagnum palustre</i>
Tallvitmossa	<i>Sphagnum capillifolium</i>
Tät vitmossa	<i>Sphagnum compactum</i>
Uddvitmossa	<i>Sphagnum fallax</i>

Djur

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Blodigel	<i>Hirudo medicinalis</i>
Iller	<i>Mustela putorius</i>
Mård	<i>Martes martes</i>
Vanlig groda	<i>Rana temporaria</i>

Arter upptagna på fågeldirektivet

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Berguv	<i>Bubo bubo</i>
Bivråk	<i>Pernis apivorus</i>
Blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>
Blåhake	<i>Luscinia svecica</i>
Brun glada	<i>Milvus migrans</i>
Brun kärrhök	<i>Circus aeruginosus</i>
Brushane	<i>Calidris pugnax</i>
Dvärgmå	<i>Hydrocoloeus minutus</i>
Fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>
Fisktärna	<i>Sterna hirundo</i>
Grönben	<i>Tringa glareola</i>
Halsbandsflugsnappare	<i>Ficedula albicollis</i>
Havsörn	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Höksångare	<i>Sylvia nisoria</i>
Hökuggla	<i>Surnia ulula</i>
Jorduggla	<i>Asio flammeus</i>
Järpe	<i>Tetrastes bonasia</i>
Kentsk tärna	<i>Thalasseus sandvicensis</i>
Kornknarr	<i>Crex crex</i>
Kungsfiskare	<i>Alcedo atthis</i>

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Kungsörn	<i>Aquila chrysaetos</i>
Ljungpipare	<i>Pluvialis apricaria</i>
Mindre flugsnappare	<i>Ficedula parva</i>
Mindre sångsvan	<i>Cygnus columbianus</i>
Myrspov	<i>Limosa lapponica</i>
Nattskärre	<i>Caprimulgus europaeus</i>
Orre	<i>Lyrurus tetrix</i>
Pilgrimsfalk	<i>Falco peregrinus</i>
Pärluggla	<i>Aegolius funereus</i>
Röd glada	<i>Milvus milvus</i>
Rördrom	<i>Botaurus stellaris</i>
Salskrake	<i>Mergellus albellus</i>
Silvertärna	<i>Sterna paradisaea</i>
Skräntärna	<i>Hydroprogne caspia</i>
Skärfläcka	<i>Recurvirostra avosetta</i>
Småfläckig sumphöna	<i>Porzana porzana</i>
Smålom	<i>Gavia stellata</i>
Småtärna	<i>Sternula albifrons</i>
Sparvuggla	<i>Glaucidium passerinum</i>
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>
Stenfalk	<i>Falco columbarius</i>
Storlom	<i>Gavia arctica</i>
Svarthakedopping	<i>Podiceps auritus</i>
Svarttärna	<i>Chlidonias niger</i>
Sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>
Tjäder	<i>Tetrao urogallus</i>
Trana	<i>Grus grus</i>
Trädlärka	<i>Lullula arborea</i>
Törnskata	<i>Lanius collurio</i>
Vit stork	<i>Ciconia ciconia</i>
Vitkindad gås	<i>Branta leucopsis</i>
Ängshök	<i>Circus pygargus</i>

Bilaga 3. Arter i Torsås kommun som är fridlysta, dessutom tillkommer vilda fåglar som alla är fridlysta.

Djur

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Barbastell	<i>Barbastella barbastellus</i>
Blodigel	<i>Hirudo medicinalis</i>
Brunlångöra	<i>Plecotus auritus</i>
Dvärgpipistrell	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Ekoxe	<i>Lucanus cervus</i>
Fransfladdermus	<i>Myotis nattereri</i>
Gråskimlig fladdermus	<i>Vespertilio murinus</i>
Gråsäl	<i>Halichoerus grypus</i>
Hasselmus	<i>Muscardinus avellanarius</i>
Hasselsnok	<i>Coronella austriaca</i>
Huggorm	<i>Vipera berus</i>
Iller	<i>Mustela putorius</i>
Knubbsäl	<i>Phoca vitulina</i>
Kopparödla	<i>Anguis fragilis</i>
Långbensgroda	<i>Rana dalmatina</i>
Mindre vattensalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>
Mustaschfladdermus	<i>Myotis mystacinus</i>
Mård	<i>Martes martes</i>
Nordfladdermus	<i>Eptesicus nilssonii</i>
Sandödla	<i>Lacerta agilis</i>
Skogsödla	<i>Zootoca vivipara</i>
Större brunfladdermus	<i>Nyctalus noctula</i>
Större vattensalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Svartfläckig blåvinge	<i>Maculinea arion</i>
Sydfladdermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Sydpipistrell	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Tajgafladdermus	<i>Myotis brandtii</i>
Trollpipistrell	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Utter	<i>Lutra lutra</i>
Vanlig groda	<i>Rana temporaria</i>
Vanlig padda	<i>Bufo bufo</i>
Vanlig snok	<i>Natrix natrix</i>
Vattenfladdermus	<i>Myotis daubentonii</i>
Åkergroda	<i>Rana arvalis</i>

Växter

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Adam och Eva	<i>Dactylorhiza sambucina</i>
Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>
Brudsporre	<i>Gymnadenia conopsea</i>
Fläcknycklar	<i>Dactylorhiza maculata</i>
Grenigt kungsljus	<i>Verbascum lychnitis</i>
Grönvit nattviol	<i>Platanthera chlorantha</i>
Gullviva	<i>Primula veris</i>
Kattmynta	<i>Nepeta cataria</i>
Knärot	<i>Goodyera repens</i>
Korallrot	<i>Corallorhiza trifida</i>
Krypfloka	<i>Helosciadium inundatum</i>
Lopplummer	<i>Huperzia selago</i>
Mattlummer	<i>Lycopodium clavatum</i>
Nattviol	<i>Platanthera bifolia</i>
Revlummer	<i>Lycopodium annotinum</i>
Rosenlök	<i>Allium carinatum</i>
Sankt Pers nycklar	<i>Orchis mascula</i>
Skogsknipprot	<i>Epipactis helleborine</i>
Skogsnattviol	<i>Platanthera bifolia subsp. latiflora</i>
Spindelblomster	<i>Neottia cordata</i>
Tvåblad	<i>Neottia ovata</i>
Ängsnattviol	<i>Platanthera bifolia subsp. bifolia</i>

Bilaga 4. ÅGP-arter i Torsås kommun

Djur

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Barbastell	<i>Barbastella barbastellus</i>
Brushane	<i>Calidris pugnax</i>
Ekgrenbock	<i>Exocentrus adspersus</i>
Havsörn	<i>Haliaeetus albicilla</i>
Id	<i>Leuciscus idus</i>
Knubbsäl	<i>Phoca vitulina</i>
Kornknarr	<i>Crex crex</i>
Kungsörn	<i>Aquila chrysaetos</i>
Lindfläckbock	<i>Chlorophorus herbstii</i>
Långbensgroda	<i>Rana dalmatina</i>
Monkesolbi	<i>Dufourea halictula</i>
Pilgrimsfalk	<i>Falco peregrinus</i>
Rödspov	<i>Limosa limosa</i>
Sandödla	<i>Lacerta agilis</i>
Skräntärna	<i>Hydroprogne caspia</i>
Storfibblebi	<i>Panurgus banksianus</i>
Storkägelbi	<i>Coelioxys conoidea</i>
Större vattensalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Svartfläckig blåvinge	<i>Maculinea arion</i>
Utter	<i>Lutra lutra</i>
Vimma	<i>Vimba vimba</i>
Väddgökbi	<i>Nomada armata</i>
Ängshök	<i>Circus pygargus</i>

Växter och lavar: 12 st

Svenskt namn	Vetenskapligt namn
Bandtång	<i>Zostera marina</i>
Bokporlav	<i>Varicellaria velata</i>
Fältgentiana	<i>Gentianella campestris subsp. campestris</i>
Klibbveronika	<i>Veronica triphyllos</i>
Klubbfibbla	<i>Arnoseris minima</i>
Klätt	<i>Agrostemma githago</i>
Korndådra	<i>Neslia paniculata</i>
Raggsträfsse	<i>Chara horrida</i>
Sommarklynne	<i>Valerianella dentata</i>
Vildpersilja	<i>Aethusa cynapium</i>
Åkersyska	<i>Stachys arvensis</i>